

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

C 193

Leidimas
lietuvių kalba

Informacija ir pranešimai

59 tomas

2016 m. gegužės 31 d.

Turinys

I Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės

REZOLIUCIJOS

EURONEST parlamentinė asamblėja

2016/C 193/01	Euronest parlamentinės asamblėjos rezoliucija dėl ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių bendrųjų pozicijų ir problemų, susijusių su užsienio politika ir išorės grėsmėmis jų saugumui	1
2016/C 193/02	Euronest parlamentinės asamblėjos rezoliucija dėl ES daugiamečių finansinių programų ir jų įtakos ekonominiam Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimui	10
2016/C 193/03	Euronest parlamentinės asamblėjos rezoliucija dėl netradicinės gavybos dujų ir jų galimo poveikio energijos rinkoms ES ir Rytų Europos šalyse partnerėse politikos rengimo	13
2016/C 193/04	Euronest parlamentinės asamblėjos rezoliucija dėl abipusio profesinių kvalifikacijų, darbo patirties ir universiteto diplomų pripažinimo pagal Bolonijos procesą	17
2016/C 193/05	Euronest parlamentinės asamblėjos rezoliucija dėl Nadjos Savčenko bylos	23

LT

I

(Rezoliucijos, rekomendacijos ir nuomonės)

REZOLIUCIJOS

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA

EURONEST PARLAMENTINĖS ASAMBLĖJOS REZOLIUCIJA ⁽¹⁾

dėl ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių bendrųjų pozicijų ir problemų, susijusių su užsienio politika ir išorės grėsmėmis jų saugumui

(2016/C 193/01)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

- atsižvelgdama į 2011 m. gegužės 3 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos steigiamąjį aktą,
 - atsižvelgdama į 2015 m. gegužės 21–22 d. Rygoje vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendrą pareiškimą,
 - atsižvelgdama į 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo ⁽²⁾,
 - atsižvelgdama į 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Europos saugumo darbotvarkės ⁽³⁾,
 - atsižvelgdama į 2015 m. birželio 11 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl strateginės karinės padėties Juodosios jūros baseine po Rusijos įvykdytos neteisėtos Krymo aneksijos ⁽⁴⁾,
 - atsižvelgdama į 2015 m. balandžio 28 d. Komisijos komunikatą „Europos saugumo darbotvarkė“ (COM(2015) 0185),
- A. kadangi pastaraisiais metais tarptautinio saugumo aplinka Europoje labai pasikeitė: gerokai padidėjo visuotinė suirutė, o Artimuosiuose Rytuose, Šiaurės Afrikoje ir Rytų Europoje prasidėjo nauji regioniniai ir vietos konfliktai; kadangi dėl šių užsitęsusių konfliktų ir žmogaus teisių pažeidimų kariaujančiuose regionuose prasidėjo precedento neturintis žmonių, kaimyninėse šalyse ir ES valstybėse narėse ieškančių apsaugos, judėjimas;
- B. kadangi pagal Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnį ES yra įsipareigojusi siekti veiksmingo daugiašališkumo kaip pasaulinio valdymo modelio; kadangi Jungtinių Tautų organizacija yra išskirtinis tarpvyriausybinių forumas, kuriame jos valstybės narės gali diskutuoti ir imtis bendrų veiksmų pasaulinės svarbos klausimais, kaip antai dėl taikos ir saugumo, žmogaus teisių, konfliktų prevencijos, nusiginklavimo ir terorizmo; kadangi ES ir jos valstybės narės kartu su partneriais ir panašaus požiūrio besilaikančiomis šalimis konstruktyviai dalyvavo Jungtinių Tautų ir kituose tarptautiniuose forumuose, kad parengtų atsakus į pasaulines ir regionines problemas ir į su tarptautine teise susijusius klausimus;

⁽¹⁾ Priimta 2016 m. kovo 22 d. Briuselyje (Belgija).

⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA-PROV(2015)0272.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P8_TA-PROV(2015)0269.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0232.

- C. kadangi Europos kaimynystės politika (EKP) sukurta siekiant stiprinti Europos Sąjungos partnerystės ryšius su kaimyninėmis šalimis, kad būtų plėtojama bendra pagarbos demokratijai, žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principui, stabilumo, saugumo ir gerovės erdvė;
- D. kadangi Europos Tarybos Venecijos komisija turi sukaupusi patirties ir ekspertų žinių konstitucinės teisės srityje;
- E. kadangi Rytų partnerystė grindžiama išpareigojimais laikytis tarptautinės teisės principų ir pagrindinių vertybių, įskaitant demokratijos, teisinės valstybės ir pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms principus;
- F. kadangi Gruzija, Moldova ir Ukraina, su ES pasirašydamos dvišalius asociacijos susitarimus, išpareigojo kartu su ES, kaip vieną iš politinės asociacijos tikslų, regionų ir tarptautiniu lygmenimis skatinti, saugoti ir stiprinti taiką ir stabilumą;
- G. kadangi, kaip pabrėžta 2015 m. gruodžio 18 d. patvirtintoje ketvirtojoje ir paskutinėje Komisijos ataskaitoje Europos Parlamentui ir Tarybai „Ketvirtoji Gruzijos pažangos įgyvendinant vizų režimo liberalizavimo veiksmų planą (VRLVP) ataskaita“, nuo 2012 m. birželio mėn., kai buvo pradėtas ES ir Gruzijos dialogas dėl vizų režimo liberalizavimo, Gruzija įgyvendino visas reformas, būtinas siekiant užtikrinti, kad ji veiksmingai ir nuosekliai atitiktų visus kriterijus, nustatytus keturiuose antrojo VRLVP etapo skyriuose; kadangi pagal šį VRLVP Gruzija atliko keletą teisės aktų ir institucinių reformų, susijusių su dokumentų saugumu, sienų valdymu, migracijos valdymu ir prieglobsčiu, viešąja tvarka ir saugumu (kova su organizuotu nusikalstamumu, korupcija, prekyba žmonėmis, pinigų plovimu ir narkotikais; teisminis ir teisės saugos bendradarbiavimas; asmens duomenų apsauga ir žmogaus teisių, įskaitant mažumų teises, apsauga);
- H. kadangi 2015 m. gruodžio 18 d. Komisija paskelbė savo šeštąją ir paskutinę Ukrainos pažangos įgyvendinant VRLVP ataskaitą;
- I. kadangi 2015 m. gruodžio 7 d. ES ir Armėnija pradėjo aukšto lygio derybas dėl naujo išsamaus pagrindų susitarimo, į kurį būtų įtraukti politinio, ekonominio ir sektorių bendradarbiavimo klausimai;
- J. kadangi, kaip pabrėžta 2015 m. gegužės 21–22 d. vykusio Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimo bendrame pareiškime, iš Rusijos prieš Ukrainą ir Gruziją nukreiptų agresijos aktų matyti, kad XXI amžiuje pagrindinių suverenumo ir teritorinio vientisumo su tarptautiniu mastu pripažintomis sienomis principų negalima laikyti savaime suprantamais dalykais;
- K. kadangi šaudmenų, ginklų ir teroristų kovotojų antplūdis iš Rusijos į neteisėtų ginkluotų grupuočių kontroliuojamas teritorijas Ukrainoje pareikalavo daug aukų, dėl to taip pat atsirado daugiau kaip du milijonai šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių bei prasidėjo nesibaigianti humanitarinė krizė;
- L. kadangi Rusija yra toliau okupavusi Gruzijos regionus – Abchaziją ir Cchinvalio regioną (Pietų Osetija), taip pat ėmėsi tolesnių veiksmų, kad užsitikrintų jų faktinę aneksiją, taip pažeisdama pagrindines tarptautinės teisės normas ir principus; kadangi okupacinių pajėgų faktiškai kontroliuojamuose regionuose vyko etnis valymas ir prievartiniai demografiniai pokyčiai, o šios pajėgos yra atsakingos už žmogaus teisių, įskaitant laisvo judėjimo teisę, teisę palaikyti žmonių tarpusavio ryšius ir teisę į švietimą gimtąja kalba, pažeidimus minėtuose regionuose;
- M. kadangi dėl to, kad Rusija laikinai okupavo Krymo Autonominę Respubliką ir Sevastopolio miestą, taip pat vykdė karinę agresiją Ukrainos Donbase, okupuotose teritorijose vyksta rimti žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių pažeidimai;
- N. kadangi Rusija ir Europos Sąjunga viena kitai pradėjo taikyti prekybos embargą; kadangi Rusija, siekdama į juodąjį sąrašą įtraukti keletą ES politikų ir jiems neleisti atvykti į Rusijos teritoriją, be jokio teisinio pagrindo ėmė savavališkai taikyti priemones, kuriomis pažeidžiami visuotiniai standartai ir kurioms trūksta skaidrumo;
- O. kadangi dėl Rytų Europos šalių partnerių teritorijose vykstančių konfliktų jos tampa mažiau atsparios politiniam nestabilumui ir kyla didelių pavojų jų ekonominei ir socialinei padėčiai; kadangi, be to, šios nuo konfliktų nukentėjusios vietovės Europos žemynė ir aplink ją kelia didelį pavojų ES ir jos partnerių saugumui;

- P. kadangi Šiaurės Afrika ir Artimieji Rytai kenčia nuo neramumų, smurto ir pilietinio karo; kadangi skurdas, išteklių trūkumas, klimato kaitos padariniai, žmogaus teisių pažeidimai ir ekonomikos sąstingis kelia didelę įtampą daugelio Afrikos žemyno regionų ir Artimųjų Rytų gyventojams, ypač mažumoms, pavyzdžiui, krikščioniams ir jazidams, kurie verčiami palikti savo namus;
- Q. kadangi 2014 m. rugsėjo mėn. buvo sudaryta plati tarptautinė koalicija, kurios paskirtis – įveikti teroristų organizaciją, pasivadinusią „Irako ir Levanto islamo valstybe“ (ISIS / „Da'esh“);
- R. kadangi šalys partnerės bendradarbiavo su ES įgyvendinant ES bendrą saugumo ir gynybos politiką (BSGP), visų pirma kiek tai sietina su pagal BSGP teikiama parama šalyse partnerėse įgyvendinamoms saugumo sektoriaus reformoms (SSR);
- S. kadangi 2005 m. Ukraina, o 2012 m. Gruzija ir Moldova su ES sudarė bendruosius susitarimus dėl dalyvavimo ES vadovaujamosiose krizių valdymo operacijose; kadangi 2014 m. Ukraina dalyvavo ES kovinių grupių veikloje ir prisidėjo prie ES vadovujamų karinio laivyno pajėgų (angl. EUNAVFOR) Somalyje vykdomos Operacijos ATALANTA, atsiųsdama fregatą, o Moldova ir Gruzija taip pat 2014 m. pirmą kartą dalyvavo ES vadovaujamosiose BSGP misijose, t. y. ES mokymo misijoje (angl. EUTM) Malyje ir Europos Sąjungos karinėje operacijoje Centrinės Afrikos Respublikoje (angl. EUFOR RCA);
- T. kadangi ES valstybės narės ir visos šalys partnerės yra daugiašalių su masinio naikinimo ginklais (MNG) susijusių nusiginklavimo sutarčių, pavyzdžiui, Sutarties dėl branduolinio ginklo neplatavimo, Visuotinio branduolinių bandymų uždraudimo sutarties ir konvencijų dėl biologinių ir cheminių ginklų, šalys; kadangi 17 ES valstybių narių ir visos šalys partnerės taip pat yra pasirašiusios adaptuotą Sutartį dėl įprastinių ginkluotųjų pajėgų Europoje;
- U. kadangi Komisijos pasiūlytoje 2015–2020 m. Europos saugumo darbotvarkėje nustatyti trys prioritetai, t. y. kovoti su terorizmu ir užkirsti kelią radikalėjimui, sužlugdyti organizuotą nusikalstamumą ir kovoti su elektroniniais nusikaltimais;
- V. kadangi kai kurios ES valstybės narės, šalys partnerės ir kaimyninės šalys susidūrė su išorės agresija, teroristiniais išpuoliais, tarpvalstybiniu organizuotu nusikalstamumu ir elektroniniais nusikaltimais, kurie kai kuriose iš šių šalių susiję su smurtiniu politiniu ekstremizmu ir religiniu radikalizmu; kadangi ISIL / „Da'esh“ finansavo ES valstybių narių teritorijoje įvykdytus išpuolius;
- W. kadangi ES ir JAV vedė derybas, siekdamas sudaryti naują prekybos susitarimą, t. y. Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės susitarimą (TPIP);
- X. kadangi 2016 m. sausio 1 d. įsigaliojo Ukrainos ir ES išsamus ir visapusiškas laisvosios prekybos susitarimas (išsamus ir visapusiškas LPS); kadangi nuo tada Rusija pradėjo taikyti Ukrainai ekonomines sankcijas, įskaitant tarp Ukrainos ir Vidurinės Azijos per Rusiją tranzitu vežamų prekių apribojimus;
- Y. kadangi dauguma ES valstybių narių ir šalių partnerių yra priklausomos nuo energijos tiekimo iš išorės, todėl, formuojant geopolitinę situaciją Europoje, galimybės gauti energijos atlieka labai svarbų vaidmenį; kadangi, įgyvendinant ES ir jos šalių partnerių energetikos politiką, neturi būti pažeidžiamos pagrindinės Rytų partnerystės vertybės arba nukentėti jų atitinkamos užsienio politikos nuoseklumas;
- Z. kadangi JAV, Iranas, Rusija ir kiti subjektai tiesiogiai arba netiesiogiai dalyvauja Sirijoje ir Irake vykstančiuose regioniniuose konfliktuose, todėl galėtų padėti rasti politinius jų nutraukimo būdus;
- AA. kadangi užsitęsęs nestabilumas ir didėjantis smurtas Libijoje kelia didelę grėsmę visos Europos saugumui;
- BB. kadangi 2015 m. liepos 14 d. Vienoje susitikę Iranas, ES, Prancūzija, Vokietija, Jungtinė Karalystė, Kinija, Rusija ir JAV (ES3 + 3 grupė) pasiekė susitarimą dėl Irano branduolinės programos, kuriuo sudaromos sąlygos laipsniškai naikinti su Irano branduoline programa susijusias JT Saugumo Tarybos nustatytas, taip pat daugiašales ir nacionalines sankcijas;
1. primena, kad Rytų partnerystė sukurta remiantis bendru įsipareigojimu puoselėti bendras vertybes, įskaitant demokratiją, teisinės valstybės principą ir pagarbą žmogaus teisėms, o taip pat paisyti tarptautinės teisės principų bei pagrindinių laisvių, taip pat užtikrinti ES, Rytų Europos šalių partnerių ir viso Europos žemyno stabilumą, saugumą ir gerovę; pabrėžia, kad kiekviena Rytų partnerystės šalis turi užtikrinti, kad būtų pradėtas ir vykdomas patikimas reformų procesas, ir kovoti su korupcijos mechanizmais; pabrėžia, kad šioje srityje ES atlieka pagalbinį vaidmenį;

2. pažymi, kad, remiantis EKP peržiūros rezultatais, 2016 m. bus galima pradėti rimtas diskusijas dėl to, kaip, kalbant apie tris Rytų Europos šalis partneres, su kuriomis sudaryti asociacijos susitarimai, diferencijuotą požiūrį būtų galima paversti praktiniais veiksmais;
3. pritaria nuomonei, kad aplinkoje, kuriai būdinga globalizuota ekonomika, klimato kaita, tarptautinis judumas, skaitmeninimas, demografiniai pokyčiai ir migracija, ES ir jos šalys partnerės susiduria su įvairiomis ir vienu metu kylančiomis grėsmėmis jų saugumui, kurių pobūdis tampa vis sudėtingesnis, taip pat su grėsmėmis, kurias kelia tiek įprasti valstybiniai subjektai, tiek nevalstybinės terorizmo arba tarptautinį nusikalstamumą remiančios organizacijos;
4. ragina ES ir jos šalis partneres, siekiant spręsti bendras problemas ir užsitikrinti saugumą, palaikyti glaudesnius politinius santykius ir siekti suderinti savo atitinkamą užsienio politiką bei didinti jos nuoseklumą; pabrėžia, kad pirmenybę reikėtų teikti bendroms pastangoms pagal tarptautinės teisės normas atkurti Europos saugumo tvarką; pabrėžia, kad tokia tvarka turi būti grindžiama demokratiniais principais, teisinės valstybės principu, pagrindinėmis vertybėmis, pagarba žmogaus teisėms, mažumų apsauga, suverenumu, nepriklausomumu ir sienų neliečiamumu;
5. primena, kad, norint užtikrinti plataus masto paramą bet kokioms teisėsaugos srities reformoms, labai svarbu vėl įsitraukti į dialogą su pilietine visuomene;
6. atmeta perspektyvą iš naujo padalyti Europos žemyną į didžiųjų valstybių įtakos zonas, kaip preziūuoja Rusija, sprendžiant iš jos politikos priemonių ir veiksmų; dar kartą patvirtina principą, pagal kurį kiekviena šalis turi suverenią teisę laisvai ir demokratiškai priimti sprendimus dėl savo užsienio ir saugumo politikos ir karinių aljansų; pabrėžia, kad pagal 1975 m. Helsinkio baigiamojo akto I straipsnyje nustatytus principus kiekviena šalis Europoje turi teisę pati nuspręsti, ar ji nori prisijungti prie bet kokios sutarties ar aljanso, įskaitant NATO steigimo sutartį;
7. mano, kad reikėtų stiprinti Jungtinių Tautų demokratinį valdymą; siekdama šio tikslo, ragina JT valstybes nares pertvarkyti JT Saugumo Tarybą, kad ji geriau atspindėtų naują pasaulio realijas, ir užtikrinti, kad JT Saugumo Taryba būtų veiksmingesnė;
8. mano, kad Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija (ESBO) yra vertingas įtraukus forumas, skirtas dialogui saugumo klausimais vesti ir konfliktams spręsti; ragina atgaivinti ESBO ir užtikrinti atitinkamą politinę ir finansinę paramą; pabrėžia, kad, siekiant suvaldyti krizines situacijas ir surasti taikius Europoje kylančių konfliktų sprendimo būdus, labai svarbus tolesnis ES, jos valstybių narių, Rytų Europos šalių partnerių, JT ir ESBO tarpusavio bendradarbiavimas ir bendros pastangos; vis dėlto apgailestauja, kad jokios didesnės pažangos nepadarėta siekiant surasti taikius ir visapusiškus vadinamųjų išaldytųjų konfliktų, nuo kurių kenčia dauguma Rytų Europos šalių partnerių, sprendimo būdus, ir ragina imtis veiksmingesnių ir labiau į rezultatus orientuotų veiksmų;
9. laikosi nuomonės, kad, sprendžiant pabėgėlių, perkeltųjų asmenų ir migracijos srautų klausimus, reikia vadovautis bendru ir holistiniu požiūriu į užsienio ir migracijos politiką, kuris apimtų tokius aspektus kaip vystymasis, konfliktų prevencija ir sprendimas, krizių valdymas, naštos pasidalijimas, humanitarinė pagalba ir bendros pastangos mažinti naštą; pabrėžia, kad, jei ES nori veiksmingai suvaldyti pabėgėlių krizę, kartu apsaugodama Europos integracijos laimėjimus laisvam asmenų judėjimui užtikrinti, ji turi bendradarbiauti su savo kaimynėmis; be to, pabrėžia būtinybę kurti specialias procedūras, skirtas ankstyvam nelydimų arba atskirtų, šalies viduje perkeltų vaikų ir kitų pažeidžiamų grupių asmenų tapatybės nustatymui, registracijai ir dokumentavimui, ir užtikrinti, kad jie galėtų gauti pagalbą ir paslaugas;
10. pabrėžia, kad laisva ir tvari tarptautinė prekyba yra ekonomikos augimo varomoji jėga; todėl pabrėžia, kad, siekiant padėti užtikrinti didesnę politinę konvergenciją ir ekonominę integraciją, labai svarbu plėtoti laisvos ir sąžiningos prekybos santykius ir skatinti ES ir Rytų Europos šalių partnerių tarpusavio užsienio investicijas;
11. primygtinai ragina šalis partneres įgyvendinti reformas, padėsiančias užtikrinti teisminių institucijų nepriklausomumą; be to, primygtinai ragina šalis partneres neleisti politinėms jėgoms naudotis teisės sistemomis selektyviam teisingumui vykdyti;
12. pabrėžia, kad, siekiant užtikrinti žiniasklaidos pliuralizmą, labai svarbu, kad žiniasklaida nebūtų priklausoma nuo politinių interesų; mano, kad nepriklausoma žiniasklaida yra svarbiausia jėga, padedanti kovoti su dezinformacija ir propaganda; todėl ragina šalis partneres nutraukti veiksmus, dėl kurių kyla pavojus tokios žiniasklaidos sąžiningumui; siūlo Europos Tarybos Venecijos komisijai šioje srityje padėti šalims partnerėms;

13. pažymi, kad šalys partnerės, plėtodamos prekybos santykius su ES ir kitais kaimyniniais regionais, turi apsvarstyti įvairias užsienio politikos galimybes; pabrėžia, kad ES su Gruzija, Moldova ir Ukraina sudarytais išsamiais ir visapusiškais LPS siekiama iš esmės pagerinti šiuos susitarimus pasirašiusių partnerių santykius ir plėtoti jų tarpusavio prekybą ir užsienio investicijas; pabrėžia, kad išsamūs ir visapusiški LPS ir prekybos santykių su kitais partneriais stiprinimas nėra tarpusavyje nesuderinami dalykai; mano, kad išsamus ir visapusiškas LPS nėra vienintelė ES prekybos politikos Rytų Europos šalių partnerių atžvilgiu galimybė; ragina ES, bendradarbiaujant su šalimis partnerėmis, pasiūlyti alternatyvias prie jų atitinkamų poreikių ir apribojimų pritaikytas prekybos priemones; smerkia atsakomąsias prekybos priemones, kurias, įsigaliojus išsamiam ir visapusiškam LPS, Rusija pradėjo taikyti Ukrainai; ragina Komisiją, siekiant sumažinti neigiamą Rusijos Ukrainai taikomų prekybos srities sankcijų poveikį, pradėti taikyti laikinas atsakomąsias priemones;
14. palankiai vertina tai, kad Komisija teigiamai įvertino Ukrainos ir Gruzijos VRLVP; ragina Komisiją skubiai pateikti Europos Parlamentui ir Tarybai būtiną pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Ukrainos piliečiams taikomų vizų reikalavimų panaikinimo;
15. ragina ES ir JAV pradėti atvirai ir skaidriai, įtraukiant visus suinteresuotuosius subjektus ir pilietinę visuomenę, diskutuoti su Rytų Europos šalimis partnerėmis apie galimą TPIP naudą jų ekonomikai ir apie tai, kaip joms būtų galima sudaryti palankesnes sąlygas patekti į abiejų Atlanto vandenyno pusių rinkas;

Politika Rusijos, Turkijos ir Irano atžvilgiu

16. smerkia propagandos ir dezinformacijos, taip pat konfrontacijos ir politinio arba ekonominio spaudimo politiką; reiškia paramą ES strateginei komunikacijai; ragina ES ją stiprinti ir bendradarbiauti su Rytų šalimis partnerėmis, kad būtų galima pasipriešinti propagandai ir dezinformacijai;
17. pakartoja, kad tvirtai palaiko Gruzijos suverenumą ir teritorinį vientisumą su jos tarptautiniu mastu pripažintomis sienomis; šiomis aplinkybėmis labai nerimauja dėl įvykių tokiuose Gruzijos regionuose kaip Abchazija ir Cchinvalis (Pietų Osetija), be kita ko, dėl Rusijos įgyvendinamų vadinamųjų didesnio suartėjimo su Abchazija ir Cchinvalio regionu (Pietų Osetija) sutarčių, nuolatinio kariuomenės telkimo šiuose regionuose, neteisėto spygliuotos vielos tvorų ir ženklų stulpų palei okupacijos liniją įrengimo bei dėl iš esmės sudėtingos žmogaus teisių padėties;
18. ragina Rusiją visapusiškai gerbti Gruzijos suverenitetą ir teritorinį vientisumą, taip pat jos tarptautiniu mastu pripažintų sienų neliečiamumą, atšaukti vadinamosios Abchazijos ir Cchinvalio regiono (Pietų Osetijos) nepriklausomybės pripažinimą ir įgyvendinti 2008 m. rugpjūčio 12 d. susitarimo dėl ugnies nutraukimo nuostatas; ragina Rusiją visų pirma nutraukti Gruzijos teritorijų okupaciją, leisti ES stebėsenos misijoje dalyvaujantiems ir žmogaus teisių stebėsenos mechanizmus taikantiems asmenims visapusiškai ir netrukdomiems patekti į okupuotus Gruzijos regionus ir dalykiškai dalyvauti Ženevos tarptautiniame dialoge sprendžiant svarbiausius darbotvarkėje išdėstytus klausimus, t. y. susijusius su jėgos nenaudojimu, tarptautinio saugumo susitarimais ir saugiu bei oriu šalies viduje perkeltų asmenų ir pabėgėlių grąžinimu;
19. smerkia bet kokius Europos saugumo tvarkai kenkiančius karinius veiksmus ir agresiją Rytų Europos šalyse partnerėse ir pabrėžia būtinybę surasti taikius ginčų sprendimo būdus, remiantis JT Chartija, 1975 m. Helsinkio baigiamuoju aktu, 1990 m. Paryžiaus chartija dėl naujos Europos, Rusijos ir NATO steigimo aktu, Budapešto memorandumu ir Rusijos ir Ukrainos draugystės, bendradarbiavimo ir partnerystės sutartimi; ragina Minsko susitarimų, 1994 m. gegužės mėn. Azerbaidžano, Kalnų Karabacho ir Armėnijos susitarimo dėl ugnies nutraukimo ir 2008 m. rugpjūčio 12 d. Rusijos ir Gruzijos susitarimo dėl ugnies nutraukimo šalis vykdyti prisiimtus įsipareigojimus ir užtikrinti visapusišką šių susitarimų nuostatų įgyvendinimą;
20. ragina dujas tiekiančias šalis nedelsiant liautis naudojusi galimybėmis tiekti energiją ir energijos kainų nustatymu kaip politinėmis priemonėmis spaudimui ES valstybėms narėms ir jų šalims partnerėms daryti; ragina ES ir jos šalis partneres labiau stengtis įvairinti savo energijos šaltinius, plėtoti alternatyvius energijos išteklius, labiau taupyti energiją ir naudotis vadinamųjų dujų srautų priešinga kryptimi susitarimais, taip mažinant savo priklausomybę nuo energijos importo;

21. pabrėžia, kad dujotiekio projektas „Nord Stream 2“ nesuderinamas su tokiais ES strateginiais interesais kaip saugumas, įvairinimas, liberalizavimas ir tvirtos energetikos sąjungos sukūrimas; todėl ragina Komisiją ir Tarybą nenukrypti nuo trečiajame energetikos dokumentų rinkinyje išdėstytų taisyklių ir plataus užmojo tikslų; primygtinai ragina atitinkamas ES valstybes nares nutraukti bet kokį bendradarbiavimą su įmone „Gazprom“ dujotiekio projekto „Nord Stream 2“ klausimu;
22. nerimauja dėl karinių incidentų pavojaus tuose Europos regionuose, kuriuose Rusija ir NATO neseniai dislokavo papildomas karines pajėgas ir įrangą, visų pirma Rytų Europoje, Juodosios jūros baseine, Baltijos jūros regiono šalyse ir Arkties vandenyno regione; mano, kad įstatymais grindžiamos Europos taikos tvarkos pažeidimas, kurio pavyzdys yra Rusijos įvykdyta neteisėta Krymo okupacija ir aneksija, daro didelę neigiamą įtaką bendradarbiavimu grindžiamiems santykiams, kuriuos NATO ir Rusija kūrė nuo Šaltojo karo pabaigos; rekomenduoja NATO ir Rusijai palaikyti atvirus ryšių kanalus ir apsvarstyti galimybes imtis naujų iniciatyvų incidentams išvengti;
23. primygtinai ragina Rusiją, kaip okupacinę valstybę, užtikrinti, kad Krymo Autonominėje Respublikoje ir Sevastopolio mieste būtų paisoma visų žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių, įskaitant tautinėms mažumoms priklausančių asmenų, visų pirma Krymo totorių, ukrainiečių ir kitų Kryme gyvenančių pažeidžiamų asmenų grupių, teises ir laisves, taip pat kad atitinkamos tarptautinės žmogaus teisių institucijos šiame pusiasalyje galėtų laisvai ir netrukdomos vykdyti savo stebėsenos veiklą;
24. pabrėžia, kad veiksmingų ES ir bet kurios šalies partnerės santykių plėtojimas ir glaudesnis bendradarbiavimas bus naudingas visiems; todėl ragina ES, jos šalis partneres ir Turkiją toliau vesti aukšto lygio dialogą užsienio ir saugumo politikos klausimais, pirmenybę teikiant konfliktų sprendimui ir saugumo klausimams Artimuosiuose Rytuose ir jų poveikiui migracijos srautams;
25. pripažįsta ypatingą Turkijos atsakomybę ir pagirtinas jos pastangas teikti humanitarinę pagalbą, užtikrinti nuo karo ir naikinimo Sirijoje bei Irake bėgančių žmonių apsaugą ir įgyvendinti apsaugos priemones; palankiai vertina ES ir Turkijos bendrą veiksmų planą, kurio paskirtis – kartu spręsti migracijos ir pabėgėlių srautų į Europą keliamas problemas, ir ragina abi šalis aktyviau bendradarbiauti, siekiant užtikrinti greitesnį šio veiksmų plano įgyvendinimą;
26. pakartoja, kad parengti dirvą Turkijos ir Armėnijos dialogui yra labai svarbu siekiant skatinti šio regiono stabilumą ir gerovę; ragina kartu su Turkijos ir Armėnijos visuomenės susitaikymo procesu be jokių išankstinių sąlygų įgyvendinti protokolais dėl šių dviejų šalių santykių normalizavimo ⁽¹⁾ nustatytus susitarimus; pabrėžia, kad uždaru sienų į Europos žemyną politika nepriimtina;
27. ragina, siekiant surasti ilgalaikį ir taikų sprendimo būdą, kuris padės užtikrinti stabilumą ir susitaikymą ir atverti naujų regioninės plėtros ir bendradarbiavimo galimybių, toliau vesti Armėnijos ir Azerbaidžano dialogą, prižiūrint ESBO Minsko grupės pirmininkams, be kita ko, prezidentų lygmeniu;
28. palankiai vertina ES3 + 3 grupės ir Irano pasiektą susitarimą dėl Irano branduolinės programos; tikisi, kad 2016 m. bus pradėta laipsniškai naikinti Iranui taikomas su branduoliniais bandymais susijusias sankcijas, jeigu Iranas įvykdys prisiimtus įsipareigojimus; pažymi, kad Iranui taikomų sankcijų panaikinimo perspektyvos suteiks ES, jos valstybėms narėms ir šalims partnerėms naujų ekonominių galimybių; mano, kad Kaukazas galėtų būti pirmasis pasaulio regionas, kuriam didžiąja dalimi bus naudinga nauja ir investicijoms palanki aplinka, atsiradusi sudarius susitarimą su Iranu ir panaikinus jam taikomas sankcijas; ragina ES ir jos partnerius bendradarbiauti plėtojant ekonominius ryšius su Iranu ir nustatyti bei galbūt pradėti įgyvendinti naujus bendrų interesų projektus, ypač transporto ir energetikos srityse;

Aktyvesnis dalyvavimas Artimuosiuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje

29. pabrėžia, kad esama nemažai labai didelių ir tarpusavyje susijusių politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio bei su aplinka susijusių problemų, dėl kurių buvo destabilizuota padėtis Artimųjų Rytų ir Afrikos šalyse; pažymi, kad, kol šios šalys kenčia nuo sumaišties, žmogaus teisių pažeidimų ir politinio nestabilumo, tol jose ir kaimyninėse šalyse kyla didelių grėsmių jų saugumui;
30. nerimauja, kad tam tikrose Artimųjų Rytų ir Šiaurės Afrikos šalyse didėja lyčių nelygybė ir daugėja smurto ir priepauidos prieš moteris, taip pat etninių ir religinių mažumų netoleravimo atvejų; laikosi nuomonės, kad dėl šios neigiamos tendencijos šių šalių visuomenėje gali kilti įtampa ir susiklostyti naujiems konfliktams ir kitiems neigiamiems padariniams, pavyzdžiui, gyventojų perkėlimui arba pabėgėlių srautams, palankios sąlygos;

⁽¹⁾ 2009 m. protokolai dėl diplomatinių santykių užmezgimo ir protokolai dėl Turkijos Respublikos ir Armėnijos Respublikos dvišalių santykių plėtojimo.

31. ragina patvirtinti naują požiūrį į saugumo klausimus šiame regione, taip pat bendradarbiauti su atitinkamomis šalimis, užmezgant įvairias politikos sritis, įskaitant paramą vystymuisi, kultūrinį bendradarbiavimą, prisitaikymą prie klimato kaitos, konfliktų prevenciją ir sienų kontrolės valdymą, aprėpiančios strateginės partnerystės ryšius;
32. ragina ES ir jos šalis partneres dėti visas pastangas, siekiant daryti įtaką suinteresuotosioms šalims, kad jos Sirijoje nutrauktų pilietinį karą ir pasirengtų surasti politinį sprendimą; mano, kad ISIL / „Da'esh“ ir kitos JT nustatytos teroristų grupuotės Sirijos pokario laikotarpiu arba politinėje ateityje neturi atlikti jokio vadovaujamojo vaidmens; laikosi nuomonės, kad tarptautinė bendruomenė pirmenybę turi teikti civilių gyventojų apsaugai Sirijoje, todėl ragina konflikto šalis nutraukti neproporcingus civilių gyventojų regionų puolimus be atrankos, įskaitant apšaudymą artilerijos ugnimi, ir leisti humanitarinę pagalbą teikiančioms organizacijoms pasiekti konflikto zonose esančius civilius gyventojus;
33. pažymi, kad išpuoliai prieš civilius gyventojus ir žmogaus teisių pažeidimai Sirijoje padėjo iškilti teroristų grupuotėms, visų pirma ISIL / „Da'esh“; mano, kad ISIL / „Da'esh“ kelia grėsmę tarptautinei taikai ir saugumui ir kad dėl jos veiklos gerokai sumažėjo stabilumas Irake, Sirijoje ir platesniame Artimųjų Rytų regione, nes ši grupuotė, be daugelio kitų žiaurumų, sistemingai pažeidinėja žmogaus teises ir tarptautinės teisės aktus, be kita to, tyčia žudo civilius gyventojus ir persekioja asmenis bei ištisas bendruomenes; palankiai vertina tarptautinės koalicijos partnerių įsipareigojimą toliau kovoti su ISIL / „Da'esh“;
34. laikosi nuomonės, kad, siekiant užtikrinti viso Artimųjų Rytų regiono stabilumą, labai svarbu atgaivinti Izraelio ir Palestinos konflikto taikos procesą, siekiant surasti ilgalaikį ir visa apimančią sprendimo būdą, kuris būtų grindžiamas tarptautinės teisės normomis ir dviejų valstybių sambūvio principu;

Bendradarbiavimo plėtojimas saugumo ir gynybos labui

35. pažymi, kad išorės ir vidaus grėsmės saugumui tampa vis labiau susijusios tarpusavyje ir sudėtingos, todėl jas vis sunkiau numatyti; visų pirma atkreipia dėmesį į mišraus pobūdžio grėsmes, kai naudojamos karinės ir nekarinės priemonės: nuo žvalgybos, politinės ardomosios veiklos ir dezinformacijos iki kibernetinių išpuolių ir ekonominio spaudimo;
36. ragina ES ir Rytų Europos šalis partneres apmąstyti naujas grėsmes jų saugumui ir imtis naujų bendrų veiksmų joms sulaikyti ir su jomis kovoti, be kita ko, aktyviau bendradarbiaujant ir keičiantis atitinkama informacija; palaiko sumanymą plėtoti ES ir jos šalių partnerių bendradarbiavimo saugumo ir gynybos klausimais veiklą, visų pirma pasitelkiant šioje srityje veikiančią Rytų partnerystės bendradarbiavimo grupę; ragina ES stiprinti Europos kaimynystės politikos ir Rytų partnerystės saugumo ir konflikto aplinkybių suvokimo aspektus, daugiau iniciatyvų ir išteklių sutelkiant saugumo sektoriaus reformos (SSR), kovos su terorizmu, bendradarbiavimo BSGP klausimais, kovos su organizuotu nusikalstamumu ir sienų valdymo srityse; pabrėžia būtinybę užtikrinti teismų ir policijos bendradarbiavimą, pavyzdžiui, pasitelkiant Europolą ir Eurojustą;
37. palankiai vertina naujas sritis, kurioms persvarstytoje EKP skiriama daug dėmesio, taip pat ES ketinimą aktyviau bendradarbiauti su šalimis partnerėmis konfliktų prevencijos, kovos su terorizmu, radikalėjimu ir organizuotu nusikalstamumu, sienų valdymo ir saugumo sektoriaus reformų srityse; laikosi nuomonės, kad toks bendradarbiavimas turi būti tvirtas ir kad juo turi būti siekiama kovoti su bendromis grėsmėmis saugumui ir greičiau sutelkti bendras pastangas, siekiant skatinti tvarius konfliktų sprendimo būdus, be kita ko, aktyviau dalyvaujant BSGP misijose ir mokymo veikloje, taip pat imantis veiksmų, kuriais būtų užtikrinamas masinio naikinimo ginklų neplatinimas ir kovojama su neteisėta prekyba šaulių ir lengvaisiais ginklais;
38. mano, kad visų pirma reikia glaudžiau bendradarbiauti siekiant gilinti šalių partnerių žinias apie ES saugumo sektoriaus reformų sąvokas; ragina ES ir jos valstybes nares toliau remti šalių partnerių pastangas vykdyti reformas, kurti tinkamas valstybės institucijas ir įgyvendinti gerosios patirties pavyzdžius, siekiant išspręsti saugumo klausimus, pavyzdžiui, susijusius su krizių valdymu ir žvalgyba; pabrėžia būtinybę užtikrinti tinkamą už saugumą ir žvalgybą atsakingų valstybės institucijų parlamentinę kontrolę;
39. pabrėžia būtinybę didinti ES ir jos šalių partnerių atsparumą – gebėjimą atsilaikyti prieš vidaus ir išorės spaudimą ir sukrėtimus, įskaitant mišraus pobūdžio grėsmes, ir prie jų prisitaikyti; pabrėžia, kad, siekiant šio tikslo, labai svarbu kovoti su pagrindinėmis krizių priežastimis, stiprinti valstybės institucijas, skatinti teisinės valstybės principą ir nepriklausomas teismines institucijas ir veiksmingai įgyvendinti kovos su korupcija priemones; ragina ES padėti šalims partnerėms įgyvendinti civilinio saugumo sektoriaus reformas, nes jos yra labai svarbios mokant visuomenę pasipriešinti staigiems įvairių rūšių sukrėtimams;

40. rekomenduoja šalims partnerėms aktyviau bendradarbiauti su ES saugumo ir gynybos srityse ir siekti bendro su ES požiūrio į karines strategijas; palankiai vertina tai, kad Gruzija, Moldova ir Ukraina dalyvauja ES vadovaujamosse krizių valdymo operacijose, ir pabrėžia, kad tai ilguoju laikotarpiu padės padidinti ES ir jos partnerių karinių pajėgų sąveikumą; siūlo Gruzijai ir Moldovai apsvarstyti galimybę dalyvauti ES kovinių grupių veikloje; rekomenduoja ES aktyviau įsitraukti į taikaus Rytų Europos šalių partnerių teritorijose vykstančių konfliktų sureguliuavimo procesą;
41. pabrėžia, kad, atsižvelgiant į dabar Moldovoje vykstančią politinę krizę, taip pat į užsitęsusį Padniestrės konfliktą, kurį reikia spręsti įtraukiant ir atvirų derybų būdu, būtina užtikrinti stabilumą Moldovoje;
42. mano, kad būtina nedelsiant spręsti vadinamuosius išaldytuosius konfliktus Europos kaimynystėje (Padniestrėje, Abchazijoje ir Pietų Osetijoje, taip pat Kalnų Karabache), kad būtų galima užtikrinti stabilumą šiame regione; mano, kad, siekiant sukurti tvirtą pagrindą regioninei integracijai, Rytų Europos šalys partnerės turėtų glaudžiau bendradarbiauti tarpusavyje;

Tolesnis dalyvavimas nusiginklavimo ir ginklų platinimo bei neteisėtos prekybos ginklais keliamo pavojaus mažinimo veikloje

43. ragina ES, jos valstybes nares ir šalis partneres toliau aktyviai dėti pastangas skatinant daugiašalių nusiginklavimo sutarčių universalumo principą; primygtinai ragina ES ir jos valstybes nares geriau išnaudoti galimybes skatinti ir remti bendras nusiginklavimo operacijas, kuriose dalyvauja šalys partnerės;
44. ragina, įgyvendinant saugumo politiką, daugiau dėmesio skirti ginklų kontrolės vaidmeniui ir kovai su neteisėta prekyba ginklais; šiuo požiūriu palankiai vertina tai, kad 2014 m. gruodžio mėn. įsigaliojo Jungtinių Tautų Sutartis dėl prekybos ginklais, kuria siekiama didinti atsakomybę už prekybą ginklais ir jos skaidrumą; primygtinai ragina Rytų Europos šalis partneres prisijungti prie ES bendrosios pozicijos dėl ginklų eksporto;
45. remia ES ir jos šalių partnerių bendradarbiavimą mažinant masinio naikinimo ginklų (MNG), taip pat masinio naikinimo ginklų sudedamųjų dalių ir cheminių, biologinių, radiologinių ir branduolinių (ChBRB) ginklų platinimo bei kontrabandos keliamą pavojų; ragina toliau ugdyti ES Pietryčių Europos, Pietų Kaukazo, Moldovos ir Ukrainos ChBRB kompetencijos centro igūdžius ir plėtoti projektų paramos priemones;
46. primygtinai ragina ES aktyvią Rusijos vykdomą neteisėtai užimto Krymo militarizaciją, įskaitant branduolinių ginklų dislokavimą, laikyti didele grėsme ES ir Juodosios jūros bei Viduržemio jūros regionų saugumui; ragina Rusiją paisyti Ukrainos, kaip branduolinio ginklo savo tarptautiniu mastu pripažintoje teritorijoje neturintios valstybės, statuso;

Kova su terorizmu, organizuotu nusikalstamumu ir elektroniniais nusikaltimais

47. pabrėžia, kad, kaip Komisija pažymėjo savo 2015 m. balandžio 28 d. komunikate dėl Europos saugumo darbotvarkės, siekiant išspręsti terorizmo, organizuoto nusikalstamumo ir elektroninių nusikaltimų keliamas problemas, labai svarbu pasaulio ir regionų lygmenimis užtikrinti daugiašalį ir tarpvalstybinį bendradarbiavimą; todėl ragina ES valstybes nares ir šalis partneres stiprinti savo nacionalinių teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą kovojant su terorizmu ir tarpvalstybiniais nusikaltimais, pavyzdžiui, prekyba žmonėmis, visų pirma prekyba moterimis ir vaikais, narkotikais, ginklais ir kultūros vertybėmis, taip pat su ekonominiais ir elektroniniais nusikaltimais; ragina šalis partneres regiono formatu atnaujinti tarpusavyje bendradarbiavimą šiose srityse;
48. primygtinai ragina ES, jos valstybes nares ir šalis partneres racionalizuoti savo kovos su terorizmu viduje ir užsienyje politiką; visų pirma rekomenduoja kovoti su pagrindinėmis viduje išsikerėjusio terorizmo priežastimis (pavyzdžiui, politiniu ir religiniu ekstremizmu), sustabdyti verbavimą į teroristų organizacijas ir naikinti kurstytojus vykdyti teroristinius išpuolius; ragina, siekiant kovoti su skurdu, diskriminacija ir marginalizacija, taip pat su korupcija, skatinti gerą valdymą ir užkirsti kelią konfliktams bei juos spręsti, visapusiškai naudotis ES užsienio ir vystymosi politika, nes pirmiau išvardyti aspektai yra būtini pažeidžiamoms visuomenės grupėms nuo ekstremistų propagandos apsaugoti;
49. atkreipia dėmesį į šiame regione paplitusį organizuotą nusikalstamumą ir korupciją, taip pat į būtinybę spręsti šias problemas, kad būtų galima išvengti neigiamų padarinių, darančių neigiamą įtaką regioninės integracijos procesui, ir kelti pasitikėjimo demokratinėmis institucijomis lygį;

50. ragina ES valstybes nares ir Komisiją glaudžiau bendradarbiauti su interneto įmonėmis ir socialinių tinklų platformomis, taip pat stiprinti jų tarpusavio bendradarbiavimą, kad būtų galima apriboti prieigą prie internete esamos su terorizmu susijusios medžiagos ir pašalinti teroristinę propagandą, kartu užtikrinant, kad būtų paisoma pagrindinių teisių, ypač teisių į duomenų privatumą ir apsaugą;
 51. paveda pirmininkams perduoti šią rezoliuciją Europos Parlamento pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliojotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, už Europos kaimynystės politiką ir plėtros derybas atsakingam Komisijos nariui, Europos išorės veikslių tarnybai, ES valstybių narių ir Rytų Europos šalių partnerių Vyriausybėms ir parlamentams.
-

EURONEST PARLAMENTINĖS ASAMBLĖJOS REZOLIUCIJA ⁽¹⁾**dėl ES daugiamečių finansinių programų ir jų įtakos ekonominiam Rytų partnerystės šalių bendradarbiavimui**

(2016/C 193/02)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

- atsižvelgdama į Europos kaimynystės politikos (EKP) plėtrą nuo 2004 m. ir ypač į Komisijos pažangos ataskaitas dėl EKP įgyvendinimo,
 - atsižvelgdama į 2015 m. lapkričio 18 d. Komisijos ir Komisijos pirmininko pavaduotojos bei Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai bendrą komunikatą „Europos kaimynystės politikos peržiūra“ ir 2015 m. gruodžio 14 d. Tarybos išvadas dėl Europos kaimynystės politikos persvarstymo,
 - atsižvelgdama į iš eilės vykusius Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimų bendras deklaracijas, o ypač į pastarąją, priimtą 2015 m. gegužės 22 d. Rygoje,
 - atsižvelgdama į 2015 m. liepos 9 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros ⁽²⁾,
 - atsižvelgdama į Europos Sąjungos ir atitinkamai Ukrainos, Gruzijos bei Moldovos Respublikos dvišalius asociacijos susitarimus bei jų laikiną taikymą,
 - atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 232/2014, kuriuo sukuriama Europos kaimynystės priemonė,
 - atsižvelgdama į savo Darbo tvarkos taisykles,
- A. kadangi Rytų partnerystė padėjo sudarė tinkamus pagrindus, palankią santykiams stiprinti, ES ir Rytų partnerių politinei asociacijai greičiau paspartinti ir tolesnei ekonominei integracijai vykdyti, remiant politines, socialines ir ekonomines reformas ir sudarant sąlygas derinimą su ES teisės aktais ir politika;
- B. kadangi Rytų partnerystė taip pat stiprina partnerių tarpusavio ryšius, prisideda prie keitimosi informacija bei patirtimi įvairiose reformų srityse ir bendrų standartų taikymo;
- C. kadangi kiekviena šalis partnerė turi suverenią teisę laisvai pasirinkti ambicijų lygį ir tikslus, kurių siekia ryšiuose su Europos Sąjunga bei kitomis regioninėmis bei tarptautinėmis organizacijomis;
- D. kadangi keturi iš šešių Rytų partnerių yra Pasaulio prekybos organizacijos nariai (Armėnija, Gruzija, Moldovos Respublika ir Ukraina);
- E. kadangi didelės kaimynystės dalis ir toliau veikia ginkluoti ar išaldyti konfliktai, kurie trukdo imtis ekonominės, socialinės ir politinės pertvarkos, taip pat užtikrinti regioninį bendradarbiavimą, stabilumą ir saugumą;
- F. kadangi, remiantis 2014–2020 m. Europos kaimynystės priemone, regioniniams projektams Rytų kaimynystėje bus skirta 741–906 mln. eurų, iš visos šioje priemonėje numatytos EUR 15,4 mlrd. eurų sumos; kadangi iš kitų šioje priemonėje numatytų fondų finansuojamas dvišalis ES ir kaimynystės šalių bendradarbiavimas, taip pat regioniniai projektai Pietų kaimynystėje ir tarpvalstybinis bendradarbiavimas;
- G. kadangi Komisija savo 2015 m. lapkričio 18 d. komunikate dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros paskelbė apie ketinimą atlikti nuodugnų įvertinimą, siekiant plėtoti galimybes, įskaitant priemonę, kurią naudojant būtų galima geriau ir veiksmingiau patenkinti finansinius kaimynystės šalių poreikius;

⁽¹⁾ Priimta 2016 m. kovo 22 d. Briuselyje (Belgija).⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA-PROV(2015)0272.

Gerinant Rytų partnerių ekonominį bendradarbiavimą regionų viduje

1. pabrėžia, kad Rytų partnerystės šalys kultūriniu ir istoriniu požiūriu yra artimai susijusios viena su kita ir su Europos Sąjunga, turi Europos paveldą bei vertybes;
2. pabrėžia, jog ekonominė integracija tarp Rytų partnerystės šalių šiuo metu yra santykinai žemo lygio; pabrėžia, kad dėl nuodugnesnės rinkos integracijos tarp Rytų partnerystės šalių ne tik suaktyvėtų ekonominis augimas šioje srityje, bet tai teiktų ir politinę naudą bei prisidėtų stiprinant pasitikėjimą ir susitaikymą regione;
3. mano, jog svarbiausias Rytų partnerystės tikslas yra politinė bei ekonominė partnerių ir Europos Sąjungos integracija, todėl *Euronest* parlamentinė asamblėja turėtų dėti daugiau pastangų siekiant paskatinti plėtoti ryšius tarp pačių šalių partnerių; palankiai vertina tai, kad 2015 m. lapkričio 18 d. bendrame komunikate dėl Europos kaimynystės politikos peržiūros pabrėžiama būtinybė stiprinti kaimynų ryšius, bet apgailestauja, kad beveik neatsižvelgiama į Rytų partnerystės daugiašalį aspektą;
4. ragina ES ir Rytų Europos partnerius aktyviai dalyvauti kuriant konkrečias priemones, skirtas skatinti regioninį ekonominį bendradarbiavimą; laikosi nuomonės, kad tai reikia atlikti išanalizavus veiksmus, kurie kliudo ekonominės integracijos plėtrai regionų viduje, bendrus interesus ir tas sritis, kurioms plėtra būtų naudingiausia;
5. pabrėžia, kad dvišalių išsamių ir visapusiškų laisvosios prekybos erdvių (IVLPE) sukūrimas su Ukraina, Gruzija ir Moldova yra esminė priemonė, siekiant užtikrinti modernią, skaidrią ir nuspėjamą prekybą ir suderinti reglamentavimą, taip pat siekiant tiesioginių užsienio investicijų, kuriomis būtų skatinamas darbo vietų kūrimas ir ilgalaikis ekonomikos augimas; mano, kad ES ir trys asocijuotosios Rytų partnerės galėtų numatyti sukurti daugiašalį aspektą tarp pačių IVLPE šalių, o galutinis tikslas yra sukurti ekonominę erdvę, pagrįstą Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) taisyklėmis ir pagarba suverenių subjektų pasirinkimams, kaip nustatyta 2015 m. lapkričio 18 d. komunikate dėl Europos kaimynystės politikos (EKP) peržiūros;
6. pripažįsta, kad šalys partnerės gali pasirinkti įvairius kelius, siekdamas sustiprinti ekonominius ir prekybos ryšius su ES ir savo kaimynais; mano, kad nepaisant to, vis tiek yra erdvės tolesniam ES ir tų partnerių, kurie nesiekė tapti asociacijos susitarimų ir IVLPE, bendradarbiavimui, visapusiškai laikantis kiekvienos šalies tarptautinių įsipareigojimų; pabrėžia, kad priėmus tarptautinius standartus, *inter alia*, vadovaujantis PPO taisyklėmis, gali būti veiksmingas būdas įveikti technines kliūtis; šiuo atžvilgiu palankiai vertina pasiūlymą, pateiktą 2015 m. lapkričio 18 d. EKP peržiūros komunikate, pasirašyti susitarimus dėl atitikties vertinimo ir pripažinimo (SAVP), dėl kurių taptų galimas pramoninių produktų judėjimas konkrečiuose sektoriuose;
7. atkreipia dėmesį į sėkmingus Vidurio ir Rytų Europos šalių bei Vakarų Balkanų šalių ekonominės integracijos pavyzdžius, kurie didele dalimi gali pasitarnauti kaip geras modelis, siekiant padidinti ekonominę integraciją tarp Rytų partnerystės šalių;
8. pabrėžia, jog tokiam scenarijui reikia bendros politinės Rytų partnerių valios; todėl ragina Rytų partnerius apmąstyti atitinkamus vieno su kitu ryšius, siekiant aktyvinti tolesnį bendradarbiavimą, ir ragina ES teikti ekspertines žinias ir pagalbą, kad padėtų savo partneriams iširti naujas bendros ekonominės plėtros galimybes; laikosi nuomonės, kad didesnė konvergencija ir bendradarbiavimas, ypač sanitarijos ir fitosanitarijos priemonių, techninių reglamentų ir atitikties vertinimų, tarpusavio administracinės pagalbos muitinės veiklos srityje, skaitmeninės rinkos derinimo, viešųjų pirkimų, transporto, vizų ir mainų švietimo srityje klausimais, turi didelę potencialą kuriant gerovę ir teikiant naudą visų šalių partnerių gyventojams, todėl galėtų gerokai pagerėti verslo klimatas ir ekonominės veiklos vykdytojų galimybės dalyvauti vertės grandinėse visame regione;
9. pabrėžia nemokamų ir atvirų kelių svarbą; pabrėžia transportavimo priemonių liberalizavimą šalyse, kurios neturi tiesioginės prieigos prie uostų ir jūrų terminalų;

ES finansinės priemonės, skirtos ekonominei integracijai regiono viduje sustiprinti

10. pažymi, kad ES finansiškai remia regioninę integraciją bendrai derindama prie ES standartų ir geriausios praktikos, ypač pagal Europos kaimynystės priemonę; atkreipia dėmesį į tai, kad didžioji jos biudžeto dalis yra skirta dvišaliams ES ir Rytų partnerių ryšiams, bet kai kuriomis priemonėmis remiami arba EKP aprėpiantys projektai, arba būtent Rytų partnerystės regioninis matmuo;

11. pažymi pagal regionines rytų programas vykstančius projektus; pažymi, jog neaišku, koku mastu šios programos prisideda prie integracijos regiono viduje didinimo; todėl ragina Komisiją į savo ataskaitą įtraukti šį matmenį;
 12. palankiai vertina tai, kad keliomis ES programomis siekiama pagerinti reguliavimo ir techninių standartų lygį Rytų partnerystės šalyse, nes tai būtina, siekiant sukurti potencialą, kad būtų galima padidinti ekonominį Rytų partnerystės šalių tarpusavio ir jų bei ES valstybių narių bendradarbiavimą; laukia konkretnių Komisijos ir EIVT pasiūlymų dėl ES techninės pagalbos priemonių (TAIEX ir „Twinning“) modernizavimo ir strateginio suderinimo, kaip buvo paskelbta 2015 m. lapkričio 18 d. bendrame komunikate; yra įsitikinusi, kad ES techninė pagalba turėtų būti teikiama ne tik dvišaliu, bet ir daugiašaliu pagrindu, siekiant užtikrinti koordinavimą ir padėti sukurti bendras reguliavimo taisykles visame regione;
 13. palankiai vertina kitais metais Komisijos pradės taikyti visapusiškos laisvosios prekybos erdvės (IVLPE) priemonę mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ), pagal kurią iš ES biudžeto bus skirta apie 200 mln. eurų per ateinančius 10 metų; pažymi, jog tikimasi, kad taikant šią priemonę bus atvertas kelias naujoms MVĮ investicijoms, kurių vertė sudarys ne mažiau kaip 2 mlrd. EUR, trijose Rytų partnerystės šalyse, kurios turi IVLPE su ES; pabrėžia, kad nepakankama prieiga prie nepakankamos galimybės gauti finansavimą yra vienas iš pagrindinių iššūkių, su kuriais susiduria MVĮ; ragina ES užtikrinti, kad MVĮ skubiai gautų finansavimą, ir užtikrinti, kad ES parama būtų akivaizdi jos gavėjams, bei kad MVĮ tikrai žinotų apie šią iniciatyvą; ragina Komisiją apsvarstyti dotacijų skyrimo regioniniam bendradarbiavimui galimybes, taikant šią priemonę;
 14. mano, kad vien ES paramos nepakanka, nes ES institucijos – o ypač Europos investicijų bankas – turi pasikliauti bankais partneriais vietinėse finansų rinkose, siekiant išmokėti paskolas; ragina šalis partneres įvykdyti esmines reformas, kurių reikia, kad MVĮ būtų sukurtos tinkamos rinkos sąlygos;
 15. palankiai vertina Komisijos koordinuojamos 2 Rytų partnerystės platformos „Ekonominė integracija ir konvergencija su ES politika“ pastangas, ši platforma sudaro galimybę dialogui, kuriuo siekiama prisidėti prie išmanaus, tvaraus ir įtraukaus laisvosios rinkos ekonomikos vystymosi šalyse partnerėse; ragina Komisiją imtis reikalingų veiksmų, siekiant sustiprinti platformos vaidmenį ir paversti ją labiau strateginiu organu, kuris apibrėžtų sritis, kuriose apsikeitimas geriausia praktika ir standartų suderinimas būtų naudingiausias ekonominei integracijai ne tik visoje ES, bet ir regiono viduje;
 16. palankiai vertina pasiūlymą, kad ES turėtų remti savo partnerius modernizuojant jų ekonomiką ir norint pasiekti tvaraus augimo, kaip buvo paskelbta 2015 m. lapkričio 18 d. bendrame komunikate; siūlo, kad veiksmingą bendradarbiavimą reikėtų puoselėti ir palaikyti pagal Europos kaimynystės politikos sistemą rengiant dvišalius projektus, kuriais įgyvendinamas asociacijos susitarimas, įgyvendinant asociacijos susitarimą ir gavus valstybių narių ekspertų pagalbą;
 17. yra įsitikinusi, kad Rytų partnerių ir Europos Sąjungos parlantai turėtų būti įtraukti į šį labiau strateginį požiūrį, o *Euronest* parlamentinė asamblėja galėtų suteikti vertingą indėlį;
 18. paveda pirmininkams perduoti šią rezoliuciją Europos Parlamento pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Europos išorės veiksmų tarnybai, ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių Vyriausybėms ir parlamentams.
-

EURONEST PARLAMENTINĖS ASAMBLĖJOS REZOLIUCIJA ⁽¹⁾**dėl netradicinės gavybos dujų ir jų galimo poveikio energijos rinkoms ES ir Rytų Europos šalyse partnerėse politikos rengimo**

(2016/C 193/03)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

- atsižvelgdama į 2011 m. gegužės 3 d. *Euronest* parlamentinės asamblėjos steigiamąjį aktą,
- atsižvelgdama į 2015 m. gegužės 21 ir 22 d. Rygoje vykusiame Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikime priimtą bendrą deklaraciją,
- atsižvelgdama į 2014 m. spalio 24 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos,
- atsižvelgdama į sprendimus, priimtus nuo 2015 m. lapkričio 30 d. iki gruodžio 22 d. Paryžiuje vykusiame Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje,
- atsižvelgdama į 2014 m. vasario 5 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos ⁽²⁾,
- atsižvelgdama į 2013 m. kovo 14 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m. – energija ateičiai“ ⁽³⁾,
- atsižvelgdama į 2012 m. birželio 12 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Bendradarbiavimas su užsienio partneriais energetikos politikos klausimais. Strateginis požiūris siekiant saugaus, tvaraus ir konkurencingo energijos tiekimo“ ⁽⁴⁾,
- atsižvelgdama į 2014 m. sausio 22 d. Komisijos komunikatą „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ (COM(2014) 0015),
- atsižvelgdama į Armėnijos, Azerbaidžano, Baltarusijos, Gruzijos, Moldovos ir Ukrainos nacionalinius strateginius dokumentus dėl energetikos laikotarpiams, atitinkamai, iki 2020 m. ir 2030 m.,
- atsižvelgdama į 2014–2017 m. Rytų partnerystės 3-iosios platformos „Energetinis saugumas“ pagrindinius tikslus ir darbo programą,
- atsižvelgdama į Rytų Europos energijos vartojimo efektyvumo ir aplinkos apsaugos partnerystės (E5P) įsteigimą 2009 m.,
- atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), ypač į jos 194 straipsnį, kuriame teigiama, kad taikant šio straipsnio nuostatas, kuriomis įtvirtinamos energetikos srityje taikomos Sąjungos priemonės, be kita ko, nepažeidžiamas kitų Sutarties, ypač 192 straipsnio 2 dalies, nuostatų taikymas,
- atsižvelgdama į 1994 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 94/22/EB dėl leidimų žvalgyti, tirti ir išgauti angliavandenilius išdavimo ir naudojimosi jais sąlygų ⁽⁵⁾,
- atsižvelgdama į Europos Parlamentui ir nacionaliniams parlamentams pateiktas 2014 m ir 2015 m. metines Energijos bendrijos veiklos ataskaitas,

⁽¹⁾ Priimta 2016 m. kovo 22 d. Briuselyje (Belgija).

⁽²⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0094.

⁽³⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0088.

⁽⁴⁾ OL C 332 E, 2013 11 15, p. 28.

⁽⁵⁾ OL L 164, 1994 6 30, p. 3.

- A. kadangi ES valstybės narės ir jų Rytų Europos partnerės yra pirmiausia atsakingos už savo energijos rūšių derinius ir augančio energijos poreikio patenkinimą ir ES valstybės narės turi vadovautis SESV 194 straipsniu, kad užtikrintų energijos rinkos veikimą ir energijos tiekimo saugumą bei skatintų efektyvų ir taupų energijos vartojimą, atsinaujinančios energijos plėtojimą ir energijos tinklų sujungimą;
- B. kadangi sparčiai kintančiame energetikos sektoriuje, kuriame didėja pasaulinė konkurencija dėl išteklių, kyla energijos kaina ir auga kainų skirtumai lyginant su kai kuriais pagrindiniais mūsų konkurentais, Europos šalių ekonomikai ir gyventojams reikalinga saugiai ir patikimai tiekiamą, tvari ir įperkama energija;
- C. kadangi mūsų šalys vis dar susiduria su nemažai energijos iššūkių, įskaitant anglies dioksido mažinimą, didėjančią priklausomybę nuo importo iš vienintelio monopolininko tiekėjo (ir su tuo susijusią energijos tiekimo saugumo riziką), energijos išteklių kaip politinės įtakos įrankio naudojimą, energijos vidaus rinkos kūrimo užbaigimą, energijos nepriteklių ir energijos kainų daromą įtaką konkurencingumui;
- D. kadangi netradiciniai angliavandeniliai gali papildyti vietos energijos išteklius ir sumažinti priklausomybę nuo importo;
- E. kadangi su didžiatūriu hidrauliniu ardymu susiję metodai, paprastai vadinami „hidrauliniu ardymu“, sukėlė nerimą dėl galimo poveikio visuomenės sveikatai ir aplinkai;
- F. kadangi Komisija nori užtikrinti aplinkosauginį naudingumą išgaunant netradicinius angliavandenilius, pvz., skalūnų dujas, ir pasirūpinti, kad dėl atskirų projektų ir bendrojo vystymosi galinti kilti rizika būtų atitinkamai valdoma tokius išteklius norinčiose žvalgyti ir išgauti ES valstybėse narėse;
- G. kadangi 2014 m. sausio 22 d. Komisija reagavo į raginimus imtis skubių veiksmų ir priėmė rekomendaciją, kad valdžios institucijoms, rinkos dalyviams ir piliečiams užtikrintų aiškumą ir nuspėjamumą;
- H. kadangi 2014 m. sausio 22 d. Komisijos rekomendacijoje 2014/70/ES dėl angliavandenilių (pvz., skalūnų dujų) žvalgybos ir gavybos didžiatūrio hidraulinio ardymo metodu būtinųjų principų ⁽¹⁾ ES valstybės narės raginamos laikytis būtinųjų principų įgyvendinant arba pritaikant savo teisės aktus, susijusius su angliavandenilių žvalgyba ar išgavimu pasitelkiant didžiatūrį hidraulinį ardymą;
- I. kadangi, nors pasaulinė ekonomikos krizė bei žema naftos kaina turėjo neigiamą poveikį investicijoms į netradicinio iškastinio kuro išgavimą, tarptautinės finansų įstaigos vis dar atlieka svarbų vaidmenį skatindamos tokioms investicijoms skirti nacionalinį finansavimą ir paskolas;
- J. kadangi anksčiau jokių eksploatuojamų dujų atsargų neturėjusiose šalyse aptinkami skalūnų dujų telkiniai suteikia gamtines dujas importuojančioms šalims galimybę virsti dujų gamintojomis ir taip sudaro joms sąlygas patenkinti ilgalaikį gamtinių dujų poreikį iš vietos šaltinio ir (arba) tapti naujai sukurtų suskystintų gamtinių dujų (SGD) eksportuojomomis;
- K. kadangi ES ir jos Rytų Europos šalys partnerės, formuodamos politikos priemones, pagal kurias pramoniniams sektoriams, kuriantiems naujus netradicinio iškastinio kuro išgavimo metodus tokių šaltinių žvalgybos ir eksploatavimo srityje, būtų taikomi įpareigojimai, turi atsižvelgti į bendrą savo ekonomikos ir angliavandenilių, pvz. iškastinio kuro, gavybos sektorių konkurencingumą;
1. pabrėžia ES pagalbos, susijusios su politikos rekomendacijomis, išdėstytomis Komisijos rekomendacijoje 2014/70/ES, svarbą;
 2. pritaria Komisijos rekomendacijoje 2014/70/ES išdėstytiems būtiniesiems principams, užtikrinantiems visuomenės sveikatos, klimato ir aplinkos apsaugą, našų išteklių naudojimą, gavybos, statybų ir eksploatacijos konkursų skaidrų organizavimą ir visuomenės informavimą; prašo tų ES valstybių narių, kurios ketina imtis hidraulinio ardymo, laikytis šių principų;
 3. ragina sukurti sąlygas, būtinas saugiai ir veiksmingai angliavandenilių (pvz., skalūnų dujų) žvalgybai ir gavybai pasitelkiant didžiatūrį hidraulinį ardymą;

⁽¹⁾ O L L 39, 2014 2 8, p. 72.

4. pabrėžia, kad Rytų Europos partnerės turi atsižvelgti į visuomenės susirūpinimą dėl visų galimų neigiamų hidraulinio ardymo pasekmių ir užtikrinti aukščiausius aplinkosaugos, socialinius, visuomenės sveikatos, veiksmingumo ir saugos standartus bei skaidrų eksploataavimo, statybų ir netradicinių dujų išgavimo konkursą; taip pat pabrėžia, kad reikia vengti pavojaus aplinkai ir visuomenei;
5. atkreipia dėmesį į konkrečias problemas, susijusias su gamtinių dujų, kurios šiuo metu sudaro pirminės ES sunaudojamos energijos ketvirtį ir kurios, joms pakeitus daugiau anglies dioksido išskiriančių kitų rūšių iškastinį kurą, galėtų per trumpą ar vidutinės trukmės laikotarpį prisidėti prie išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio sumažinimo, gavyba; visų pirma pabrėžia, kad vartotojų lygmeniu nuo šildymo deginant naftos produktus priklausomi regionai galėtų sumažinti savo išmetamų dujų kiekį paraginę namų savininkus pereiti prie šildymo gamtinėmis dujomis; pažymi, kad tie regionai neturėtų būti atgrasomi nuo energijos vartojimo efektyvumo didinimo svarbiausiuose sektoriuose, pvz., pastatuose, ir nuo kiek galima platesnio atsinaujinančiųjų išteklių naudojimo;
6. remia skalūnų dujų ES valstybėse narėse žvalgybą, nes šios dujos gali pakeisti daugiau anglies dioksido išskiriančių kitų rūšių iškastinį kurą, tapti vietos gamtinių dujų šaltiniu (taip sumažinant priklausomybę nuo kitų energijos tiekėjų) ir galbūt darbo vietų ir ekonomikos augimo veiksmu bei papildomų valstybės pajamų šaltiniu;
7. pabrėžia tiek galimas naujas galimybes, tiek ir iššūkius išgaunant skalūnų dujas, kaip yra pažymima Komisijos rekomendacijoje 2014/70/ES;
8. ragina stiprinti fundamentinius ir taikomuosius mokslinius tyrimus ir teminius tyrimus, susijusius su moksliniu žvalgybos zonų nustatymu ir įkūrimu šiferio, organinių medžiagų ir metano dujų gavybai iš anglies klodų, kurie gali būti susieti su dujų išgavimu visose naftos, dujų ir anglies baseinuose;
9. pabrėžia, kad reikia parengti norminius ir techninius dokumentus ir suderinti juos su tarptautiniais Rytų partnerystės šalyse esančių skalūnų dujų klodų veiksmingos žvalgybos, tyrimo ir gavybos pramonės standartais;
10. ragina tobulinti teisės aktus, susijusius su podirvio panaudojimu naftos ir dujų gavybos srityje, ir įvertinti, išvengti ir panaikinti neigiamą ir galimai neigiamą naudojant podirvį daromą poveikį aplinkai ir visuomenei;

Galimas poveikis ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių energijos rinkoms

11. mano, kad skalūnų dujų gavybos veikla gali duoti tiesioginės ar netiesioginės ekonominės naudos ES valstybėms narėms ir Rytų partnerystės šalims, regionams, vietos bendruomenėms, įmonėms ir piliečiams, pvz., per regionines investicijas į infrastruktūrą, tiesiogines ir netiesiogines įdarbinimo galimybes ir valstybines iš mokesčių, rinkliavų ir mokesčių už naudojimąsi nuosavybės teise surenkamas pajamas;
12. pažymi JAV kaip pavyzdį, kur netradicinės gavybos dujos šiuo metu sudaro 60 % vidaus rinkoje išgaunamų dujų, o skalūnų dujų gavybos mastai auga sparčiausiai; atkreipia dėmesį į tai, kad toks smarkus vietos gamtinių dujų gavybos padidėjimas lėmė mažesnes dujų kainas JAV ir laikinai darė poveikį suskystintų gamtinių dujų (SGD) importui į ES;
13. atkreipia dėmesį į 2013 m. gegužės 22 d. Europos Vadovų Tarybos išvadą, kuriose pabrėžiama, kad reikia įvairinti Europos energijos tiekimą ir vystyti saugius vietos energijos išteklius, kad būtų užtikrintas tiekimo saugumas, sumažinta ES valstybių narių priklausomybė nuo išorinių energijos tiekėjų ir paskatintas ekonomikos augimas;
14. primena, kad ES ilgalaikis tikslas yra kartu su Rytų partnerystės šalimis tapti efektyviai išteklius naudojančia tvaria ekonomika; mano, kad gamtinių dujų ir naujų saugių ir tvarių vietos iškastinio kuro išteklių, pvz., gamtinių dujų iš skalūnų telkinių, prieinamumas gali pakeisti energetikos sektorių, ypač jei jos galėtų būti naudojamos vietoj daugiau anglies dioksido išskiriančio iškastinio kuro; laikosi nuomonės, kad bet kuriuo atveju, norint sumažinti mūsų energetikos sistemos išmetamų šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekį, reikės nuolat didinti energijos vartojimo efektyvumą ir energijos taupymą ir užtikrinti intensyvesnę taikomų tvarių technologijų, ypač atsinaujinančiųjų energijos išteklių, naudojimą;
15. ragina Baltarusiją stabdyti atominės elektrinės statybas, kol bus atliktas išties nepriklausomas, atviras ir skaidrus jos statybų ir eksploataavimo poveikio aplinkai vertinimas, visiškai atitinkantis tarptautinius branduolinės saugos ir aplinkos apsaugos standartus ir reikalavimus, pvz., Espo ir Orhuso konvencijas ir Tarptautinės atominės energijos agentūros (TATENA) nustatytus saugos standartus, kurių atliekant dalyvautų visos suinteresuotosios šalys, taip siekiant užtikrinti, kad nebūtų daromi kompromisai, kurie susilpnintų aplinkos apsaugą ir branduolinę saugą;

16. ragina Rytų Europos šalis partneres padaryti viską, kas įmanoma, kad būtų užtikrintas skaidrumas derantis dėl energetikos susitarimų su trečiosiomis šalimis, ypač tomis, kurios savo energijos išteklius naudoja kaip užsienio politikos įrankį.

Bendroji informacija apie Ukrainos ir ES bendradarbiavimą energetikos sektoriuje

Skalūnų ir metano dujos, drauge vadinamos netradicinės gavybos dujomis, kelia nemažą susidomėjimą angliavandenilio išteklių plėtojimo ir Ukrainos energetinės nepriklausomybės didinimo srityse.

Netradicinių angliavandenilių sąvoka apima skalūnų dujas, tankiųjų uolienu dujas (arba centrinio baseino tipo dujas) ir skalūnų naftą, anglies klodo metaną ir dujų hidratų. Ukrainoje yra galimybių pradėti eksploatuoti visų rūšių netradicinių angliavandenilių telkinius.

Pasak ankstesnių įvairių ekspertų paskaičiavimų, numatomi išgautinų skalūnų dujų išteklių Ukrainoje turėtų sudaryti nuo 7 iki 15 trln. m³. Dauguma ekspertų sutinka, kad Ukraina pagal skalūnų dujų išteklių kiekį užima ketvirtą vietą Europoje (po Lenkijos, Prancūzijos ir Norvegijos).

Vienas iš pagrindinių veiksnių, būtinų siekiant veiksmingo Ukrainos ekonomikos veikimo, yra šalies naudingųjų išteklių, daugiausia kuro ir energijos, poreikių patenkinimas. Kartu su sumažėjusiu energijos vartojimo lygiu, pirmenybė turėtų būti teikiama naujų paieškos technologijų vystymui ir kitų gamtinių energijos išteklių, įskaitant netradicinius, panaudojimui.

Siekiant išgauti skalūnų dujas, būtina taikyti šiuolaikines telkinių aptikimo, bandymų, eksploatavimo intensyvinimo (visų pirma, panaudojant galingą kelių stadijų hidraulinių ardymą) ir plėtojimo technologijas ir pritraukti reikiamas dideles investicijas, kurių Ukraina negauna.

Ukrainos ir ES bendradarbiavimas energetikos sektoriuje vyksta pagal ES ir Ukrainos asociacijos susitarimą ir asociacijos darbotvarkę, ES ir Ukrainos susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo energetikos srityje ir Energijos bendrijos sutartį.

Netradicinio angliavandenilio, visų pirma skalūnų dujų, gavybos telkinių plėtojimas yra ribojamas keleto kitų veiksnių, įskaitant teisės aktų, reglamentuojančių šios rūšies žaliavų gavybą, trūkumą.

Kaip Energijos bendrijos narė Ukraina privalo įgyvendinti trečiąjį energetikos teisės aktų rinkinį. Ukraina šiuo metu reformuoja savo energetikos sektorių ir derina teisės aktus, atsižvelgdama į priimtus išsipareigojimus. Vienas iš naujausių šalies pasiekimų yra priimtas gamtinių dujų rinkos įstatymas, skirtas sukurti veiksmingą ir konkurencingą šio sektoriaus aplinką.

Siekdama 2015 m. įgyvendinti energetikos sektoriaus reformas, Ukraina ketino parengti ir priimti keletą teisės aktų, kurie liberalizuotų dujų ir elektros energijos rinkas.

Visų pirma, Ukrainos energetikos ir anglies pramonės ministerija kartu su Energijos bendrijos sekretoriatu parengė gamtinių dujų rinkos įstatymą pagal Direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų.

Šiame įstatyme nustatyta dujų sektoriaus reformos teisinė sistema ir įgyvendinimo planas pagal Europos energetikos teisės aktus, įskaitant trečiojo energetikos dokumentų rinkinio nuostatas.

EURONEST PARLAMENTINĖS ASAMBLĖJOS REZOLIUCIJA ⁽¹⁾**dėl abipusio profesinių kvalifikacijų, darbo patirties ir universiteto diplomų pripažinimo pagal Bolonijos procesą**

(2016/C 193/04)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

- atsižvelgdama į per Rytų partnerystės aukščiausiojo lygio susitikimą (2015 m. gegužės 21–22 d.) priimtą Jungtinę Rygos deklaraciją, kuri paremta ankstesniais metais panašiomis aplinkybėmis priimtomis Vilniaus ir Varšuvos deklaracijomis,
- atsižvelgdama į 2013 m. spalio 23 d. Europos Parlamento rezoliuciją „Europos kaimynystės politika: siekis stiprinti partnerystę. Europos Parlamento pozicija dėl 2012 m. pažangos ataskaitų“,
- atsižvelgdama į 2011 m. gegužės 3 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos steigiamąjį aktą,
- atsižvelgdama į 2015 m. gegužės 14–15 d. vykusiame ketvirtajame Bolonijos politikos forume ir Europos aukštojo mokslo erdvės ministrų konferencijoje priimtą Jerevano ministrų komunikatą,
- atsižvelgdama į 2012 m. balandžio 3 d. EURONEST parlamentinės asamblėjos rezoliuciją „Pilietinės visuomenės stiprinimas Rytų partnerystės šalyse, įskaitant Vyriausybės ir pilietinės visuomenės bendradarbiavimo ir reformų, susijusių su pilietinės visuomenės įgalinimu, klausimus“,
- atsižvelgdama į 1998 m. gegužės 25 d. Paryžiuje Prancūzijos, Vokietijos, Italijos ir Jungtinės Karalystės švietimo ministrų pasirašytą Jungtinę Sorbonos deklaraciją dėl Europos aukštojo mokslo sistemos derinimo,
- atsižvelgdama į 1999 m. birželio 19 d. Bolonijoje 29 Europos valstybių švietimo ministrų pasirašytą Jungtinę deklaraciją (Bolonijos deklaracija),
- atsižvelgdama į 47 šalių švietimo ministrų patvirtintą 2010 m. kovo 12 d. Budapešto-Vienos deklaraciją, kuria oficialiai sukurta Europos aukštojo mokslo erdvė,
- atsižvelgdama į 2012 m. balandžio 26–27 d. Bukarešte vykusioje ministrų konferencijoje ir trečiajame Bolonijos politikos forume priimtą komunikatą,
- atsižvelgdama į 2012 m. balandžio 26–27 d. Bukarešte vykusioje Europos aukštojo mokslo erdvės ministrų konferencijoje priimtą Europos aukštojo mokslo erdvės 2020 m. judumo strategiją,
- atsižvelgdama į 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2013/55/ES dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo,
- atsižvelgdama į 2005 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl valstybių narių vykdomo vienuodų trumpalaikių vizų išdavimo mokslo darbuotojams supaprastinimo,
- atsižvelgdama į ataskaitą „Europos aukštojo mokslo erdvė 2015 m. Bolonijos proceso įgyvendinimo ataskaita“,
- atsižvelgdama į 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo,
- atsižvelgdama į 2009 m. gegužės 12 d. Tarybos išvadas dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos (ET 2020),

(¹) Priimta 2016 m. kovo 22 d. Briuselyje (Belgija).

- atsižvelgdama į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos išvadas dėl aukštojo mokslo internacionalizavimo,
 - atsižvelgdama į 2011 m. birželio 28 d. Tarybos rekomendacijas dėl politikos, kuria siekiama mažinti mokyklos nebaigusių asmenų skaičių ir skatinti jaunų besimokančiųjų judumą,
 - atsižvelgdama į ataskaitą „Europos aukštojo mokslo erdvė 2012 m. Bolonijos proceso įgyvendinimo ataskaita“,
 - atsižvelgdama į 2011 m. rugsėjo 8–9 d. Jerevane (Armėnijoje) surengtos Tarptautinės konferencijos dėl aukštojo mokslo finansavimo galutinę ataskaitą,
 - atsižvelgdama į 2008 m. rugsėjo 23 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Bolonijos proceso ir studentų judumo,
 - atsižvelgdama į 2015 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ataskaitą dėl tolesnių veiksmų įgyvendinant Bolonijos procesą,
 - atsižvelgdama į tarp Europos Sąjungos ir Gruzijos, Moldovos bei Ukrainos Vyriausybių pasirašytus asociacijos susitarimus,
 - atsižvelgdama į stipendijų programas „Erasmus+“ ir „Erasmus Mundus“,
 - atsižvelgdama į Konvenciją dėl aukštojo mokslo kvalifikacijų pripažinimo Europos regiono valstybėse (CETS Nr. 165, Lisabona, 1997 m. balandžio 11 d.),
- A. kadangi, neatsižvelgiant į pažangą, padarytą įgyvendinant Bolonijos procesą ir Europos aukštojo mokslo erdvę, abipusis aukštojo mokslo diplomų pripažinimas ES ir Rytų partnerystės šalyse vis dar yra sudėtingas ir brangus procesas;
- B. kadangi studentams iš Rytų partnerystės šalių sunku ir kartais neįmanoma pasiekti, kad jų kvalifikacija būtų tinkamai pripažinta kai kuriose ES valstybėse narėse, o tam tikrais atvejais studentams iš ES panašių sunkumų kyla Rytų partnerystės šalyse;
- C. kadangi dėl diplomų ir kvalifikacijų pripažinimo kliūčių gali būti neskatinimas akademinis ir profesinis judumas ir abiejų šalių kultūriniai ryšiai, taip pat gali būti trukdoma skatinti akademinis mokslinius tyrimus ir bendrąją pažangą daugelyje mokslo sričių Europoje;
- D. kadangi nėra nustatyta vienodo požiūrio taisyklių, susijusių su Europos partnerystės šalių / Bolonijos proceso ir Europos aukštojo mokslo erdvės narių piliečių profesinių kvalifikacijų pripažinimu, ir dėl to daug aukštos kvalifikacijos specialistų tam tikrose reglamentuojamose srityse, kaip antai sveikatos priežiūros ir socialinio darbo, švietimo, architektūros ir statybos (pvz., statybos inžinerijos), ir daugelyje kitų sričių, negali tobulinti turimų įgūdžių naudodamiesi jais ES, todėl vertingų žinių negali pritaikyti savo šalyse ir pašalinti aukštos kvalifikacijos darbuotojų trūkumo ES valstybėse narėse;
- E. kadangi Rytų partnerystės šalyse labai reikia sukurti daugiau mokslinius tyrimus orientuotų įstaigų, įskaitant doktorantūros mokslo įstaigas, nes taip vietos studentams būtų suteikta daugiau profesinių galimybių mokslinių tyrimų srityje;
- F. kadangi požiūris į kvalifikacijų pripažinimą nevienodas ir pačioje ES, ir ES bei Rytų partnerystės šalyse, kurios yra Bolonijos proceso / Europos aukštojo mokslo erdvės narės;
- G. kadangi užsienio kvalifikacijų pripažinimo procesas nėra suderintas, taip pat nėra jokio ekonomiškai efektyvaus reaktyvaus informavimo mechanizmo Bolonijos procese / Europos aukštojo mokslo erdvėje dalyvaujančiose šalyse;
- H. kadangi daugiau kaip dviejuose trečdaliuose dalyvaujančiųjų šalių už galutinius sprendimus dėl užsienio kvalifikacijų pripažinimo atsako pačios aukštojo mokslo įstaigos;

- I. kadangi vis dar reiškiami nuogąstavimų dėl daugelio aukštojo mokslo įstaigų daugelyje Europos partnerystės šalių sąžiningumo, skaidrumo, standartų ir atskaitomybės;
- J. kadangi Rytų partnerystės šalių, o kartais – ir ES aukštojo mokslo įstaigose, vis dar gali būti korupcijos, biurokratizmo, konservatyvumo, neapibrėžtumo ir pasenusio mentaliteto ir šią problemą reikia spręsti ir su ja kovoti;
- K. kadangi nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų tinklas yra pirmaujantis tinklas, per kurį keičiamasi informacija apie pripažinimą, kuriamos procedūrų, politikos ir praktikos pripažinimo priemonės ir galima informuoti visuomenę ir partnerius bei padėti šalims narėms ir pagrindinėms politinėms institucijoms suprasti pripažinimo procesą, taip pat gerinti nacionalinių teisės aktų ir procedūrų derinimą su ES praktika;
- L. kadangi universitetai – tai erdvės, kuriose skatinamas naujų idėjų atsiradimas ir akademinio lavinimo tikslais remiamasi žodžio ir minties laisve; kadangi tai gali prieštarauti politiškai motyvuotam spaudimui, todėl prie studentų dažnai gali būti priekabiuojama ir netgi gali būti pažeidžiamos žmogaus teisės;
- M. kadangi programos „Erasmus +“ yra labai svarbios ir ES, ir Rytų partnerystės aukštojo mokslo įstaigų modernizavimo, tarptautinio bendradarbiavimo su ES įstaigomis ir aukštojo mokslo reformos įgyvendinimo bei studentų judumo didinimo priemonės;

Bendrieji principai

1. patvirtina, kad abipusiai pripažįstamas studentų kokybiškas aukštasis išsilavinimas ir ES, ir Rytų partnerystės šalyse, taip pat abipusis pagrindinių reglamentuojamų profesijų profesinės kvalifikacijos pripažinimas bei visiškas ES ir Rytų partnerystės šalyse įgytos darbinės patirties pripažinimas gali būti labai svarbūs tam, kad būtų stiprinami ir gerinami įvairių kultūrų socialiniai ir ekonominiai ryšiai ir skatinama taika, vystymasis, klestėjimas ir stabilumas;
2. palankiai vertina tai, kad buvo pasirašyti asociacijos susitarimai su trimis Rytų partnerystės šalimis, ir tikisi, kad tai turės teigiamą poveikį abipusiam diplomų, kvalifikacijų, įgūdžių ir darbo patirties pripažinimui; mano, kad vienas pagrindinių prioritetų yra sukurti tikslingas ir ilgalaikes bendradarbiavimo su kitomis Rytų partnerystės šalimis priemones, kuriomis būtų užtikrinamas bendradarbiavimo šiuo ir kitais klausimais tęstinumas; tuo pačiu metu pažymi, kad asociacijos susitarimais užtikrinamos geresnės ryšių ir bendradarbiavimo priemonės Vyriausybinio ir parlamentiniu lygmenimis ir kad jie galėtų būti tolesnio bendradarbiavimo pagrindas, nes būtų įsteigti nacionaliniai pripažinimo informacijos centrai, diegiama bendra ES ir Rytų partnerystės Europos profesinė kortelė ir, ES ir Rytų partnerėms naudojantis Vidaus rinkos informacinė sistema (IMI), būtų kuriami ekonomiškai efektyvūs informavimo ir perspėjimo mechanizmai;
3. pabrėžia, kad Bolonijos procesas jokiu būdu nėra vienkryptė sistema, o, atvirkščiai, jos tikslas – skatinti aukštojo mokslo vystymąsi ir akademinį judumą tarp ES ir Rytų partnerystės šalių, ir kad ES ir Rytų partnerystės šalių dalyviams reikia geresnių galimybių mokytis aukštojo mokslo įstaigose, diplomų pripažinimo, stipendijų programų ir visiško pripažinimo įvairiose aukštojo mokslo sistemose, jei jie atitinka visus reikiamus akademinis kriterijus;
4. pabrėžia, kad šiuo metu susiklosčius tokiais padėčiais, kai dėl ilgalaikių sisteminių problemų daugeliui studentų ir jaunų specialistų iš Rytų partnerystės šalių sunku pasiekti, kad jų diplomai arba profesinė kvalifikacija būtų automatiškai pripažįstami ES, sukuriama didelių kliūčių laisvam specialistų judėjimui ir gerų tarpusavio santykių plėtojimui;
5. pažymi, kad socialinių ir ekonominių Rytų partnerystės šalių vystymąsi galima labai pagerinti užtikrinus tam tikrą skaičių absolventų, specialistų ir verslininkų, įgijusių naujos patirties užsienio aplinkoje, o taip, savo ruožtu, sudaromos sąlygos rasti naujoms idėjoms ir procesams ir prisidedama prie vertybių ir praktinės patirties sklaidos, stiprinami vietos universitetai, pelnomas užsienio investuotojų pasitikėjimas ir padedama išvengti stagnacijos;
6. mano, kad būtina priešinga linkme nukreipti gabaus jaunimo protų nutekėjimą iš Rytų partnerystės šalių regiono į Vakarus, nes taip jų šalyse netenkama labai reikalingos patirties, kad būtų galima tobulinti jų visuomenes ir užtikrinti darnų vystymąsi;

7. pabrėžia, kad visos Rytų partnerystėje dalyvaujančios šalys ir teisės aktais, ir praktiškai visiems gyventojams turi užtikrinti visapusišką galimybę siekti išsilavinimo nediskriminuojant jų dėl lyties, religijos, etninės kilmės ar politinių pažiūrų; pažymi, kad universitetai yra visuotinai pripažintos mokymosi ir laisvo žodžio vietos ir kad akademinė kompetencija geriausiai skatinama tada, kai studentai apsaugomi nuo bet koks pobūdžio persekiojimo ar priekabiavimo;
8. mano, kad Komisija turėtų prioritetine tvarka dirbti su atitinkamomis akademinėmis, administracinėmis ir Vyriausybės institucijomis bei studentų organizacijomis arba atstovais, kad būtų atkreiptas dėmesys į studentams ir specialistams iš Rytų partnerystės šalių rūpimas problemas ir būtų nustatytos konkrečios poveikį regionui darančios problemos bei būtų rasti jų sprendimai;
9. pabrėžia, kad Rytų partnerystės šalių Vyriausybėms, dirbant kartu su universitetais ir už konkrečias reglamentuojamas profesijas atsakingomis nacionalinėmis institucijomis, reikia intensyviau dėti pastangas, kad būtų nustatytos tinkamos kokybės kontrolės ir užtikrinimo sistemos ir kad taip jų piliečiams būtų suteiktos tinkamos galimybės tęsti studijas ir įgyti daugiau patirties, taip pat ir ES;
10. su susirūpinimu konstatuoja, kad kai kuriose Rytų partnerystės šalių mokymo srityse vis dar yra nuolatinių lyčių skirtumų, ir mano, kad reikia aktyviau propaguoti ir skatinti vienodas galimybes abiejų lyčių atstovams siekti visų pakopų, ypač tretinio, išsilavinimo, skiriant tikslines stipendijas, kuriomis stiprinama teigiama diskriminacija;
11. pabrėžia, kad visose Rytų partnerystės šalyse, išskyrus Baltarusiją, pasiekus vizų režimo liberalizavimą, daugiau šio regiono studentų domisi galimybe tęsti studijas ES; todėl primygtinai ragina ES įstaigas stiprinti derybas su Baltarusija dėl vizų režimo liberalizavimo siekiant skatinti studentų judumą tarp ES ir visų Rytų partnerystės šalių, netaikant jokių išimčių;
12. pabrėžia, kad universitetų nepriklausomumas ir visiškas jų atskyrimas nuo valstybės ir politikos – pagrindinės ir būtinos sąlygos, kad švietimo sistema būtų veiksminga ir suderinta su ES; pabrėžia, kad sąžiningas universitetų finansavimas – būtinas žingsnis šia kryptimi ir jis neturėtų turėti nieko bendra su valstybe ar politika, o, priešingai, turėtų būti susietas su veiklos efektyvumu, studentų skaičiumi ir akademiniais rezultatais;
13. ragina Rytų partnerystės šalių universitetus savo siūlomas švietimo paslaugas priderinti prie darbo rinkos poreikių;
14. ragina ir ES, ir Rytų partnerystės šalių universitetus aktyviai siekti abipusio bendradarbiavimo, keistis patirtimi ir nustatyti nuolatinius dialogo mechanizmus, kad ten būtų galima geriau įgyvendinti pakeitimus;
15. pripažįsta svarbų Europos nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų tinklo vaidmenį, susijusį su įvairiais akademinio pripažinimo ir reglamentuojamų ir nereglamentuojamų profesijų pripažinimo aspektais, ir mano, kad reikia stiprinti tolesnį šio tinklo vystymą, be kita ko, plėtoti Rytų partnerystės šalių nacionalinių centrų veikimą ir vaidmenį;

Universiteto diplomai įgyvendinant Bolonijos procesą

16. palankiai vertina tai, kad visos Rytų partnerystės šalys yra Europos aukštojo mokslo erdvės narės ir kad, nepaisant įvairių Bolonijos proceso principų įgyvendinimo skirtumų, jos visos stengiasi pasiekti tokius pačius aukštojo mokslo standartus, kurie taikomi kitose ES šalyse (kokybės užtikrinimo Europos aukštojo mokslo erdvėje standartus ir gaires), ir kad automatinis ir tiesioginis aukštojo mokslo diplomų pripažinimas turėtų būti pagrindinis tikslas visame regione;
17. palankiai vertina 2015 m. Ministrų konferencijos dėl Baltarusijos prisijungimo prie Europos aukštojo mokslo erdvės sprendimą, nes tai yra Bolonijos proceso įtraukties įrodymas; ragina Baltarusiją užtikrinti, kad jos aukštojo mokslo sistema ir praktika atitiktų kitų Aukštojo mokslo erdvės šalių aukštojo mokslo sistemas ir praktiką;
18. mano, kad Rytų partnerystės šalys šiuo metu teisingai įgyvendina Bolonijos proceso priemones, visų pirma Europos kvalifikacijų sandarą ir Europos kreditų perkėlimo sistemą (ECTS), atsižvelgiant į jų atitinkamas nacionalines kvalifikacijų sandaras ir nacionalines kreditų perkėlimo sistemas, suderintas su Bolonijos priemonėmis, ir kad, nors dar yra ką tobulinti, nustačius kriterijus, kuriuos Europos pripažinimo erdvėje turi pripažinti ES institucijos partnerės, kad būtų galima automatiškai pripažinti universiteto diplomus, studentų iš Rytų partnerystės šalių diplomai turėtų būti pripažįstami sparčiau ir turėtų būti pripažįstama daugiau tokių diplomų;

19. pabrėžia, kad, siekiant keistis patirtimi, reikia stiprinti ES ir Rytų partnerystės šalių švietimo įstaigų bendradarbiavimą, nes daugumoje šalių tos įstaigos pripažįsta užsienio diplomus akademiniais tikslais;
20. pripažįsta, kad valstybės išlaidos aukštajam mokslui įvairiose Rytų partnerystės šalyse, taip pat ir pačiose ES valstybėse narėse, yra labai nevienodos; vis dėlto apgailestauja, kad daugelyje Rytų partnerystės šalių ir kaimyninių ES valstybių narių tretiniam mokslui išleidžiamo BVP procentinė dalis Europos aukštojo mokslo erdvėje yra viena mažiausių, todėl tinkamai įgyvendinti plėtrą šioje srityje sunku arba neįmanoma;
21. pažymi, kad Rytų partnerystės šalyse dažniausiai laikomasi Bolonijos proceso trijų pakopų aukštojo mokslo struktūros (bakalauras, magistras ir doktorantas), kuri nėra visiškai vienodai įgyvendinta visoje Europos aukštojo mokslo erdvėje, tačiau problema ta, kad akivaizdžiai trūksta reikiamų doktorantūros mokymo įstaigų arba pakankamo tų šalių studentų finansavimo, – tai pagrindinė priežastis, dėl kurios dauguma potencialių kandidatų doktorantūros studijas renkasi kitur;
22. pabrėžia, jog kadangi pačios aukštojo mokslo įstaigos dažniausiai būna pagrindinės institucijos, atsakingos už kokybės kontrolės kriterijus ir diplomų išdavimo procedūras laikantis Bolonijos proceso ir Lisabonos pripažinimo konvencijos procedūrų, Rytų partnerystės šalyse būtina kurti autonomiškesnes ir stipresnes aukštojo mokslo įstaigas, ir ragina Komisiją ir EIVT ištirti priemones, kuriomis būtų galima kartu su nacionalinėmis institucijomis paskatinti tokius pokyčius;
23. primygtinai ragina ir Rytų partnerystės šalių, ir ES valstybių narių Vyriausybes ir parlamentus dirbti tam, kad nacionalinėje teisėje būtų geriau įtvirtinti Lisabonos pripažinimo konvencijos principai ir dėl nacionaliniu lygmeniu išduodamų diplomų kokybės, ir dėl automatinio užsienio kvalifikacijų pripažinimo palengvinimo;
24. atkreipia dėmesį į tai, kad „diplomų fabrikai“ ir „akreditavimo fabrikai“ ir palyginamų, suderintų ir nuoseklių nacionalinių sistemų trūkumas įgyvendinant Bolonijos proceso ir Europos aukštojo mokslo erdvės priemones ir toliau yra pagrindinės priežastys, dėl kurių daugelis ES institucijų negali automatiškai pripažinti Rytų partnerystės šalyse suteiktų kvalifikacijų;
25. ragina ES ir Rytų partnerystės šalių Vyriausybes dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti pasitikėjimą aukštojo mokslo sistema, visų pirma užtikrinant vienodas priėmimo ir egzaminavimo sąlygas ir galimybę naudotis ištekliais bei patalpomis, taip pat lygias teises gauti stipendijas, o svarbiausia – užtikrinant, kad diplomai būtų išduodami tik tiems studentams, kurie atitinka visus atitinkamos kvalifikacijos reikalavimus ir EKS mokymosi rezultatus;
26. primygtinai ragina ES institucijas, bet taip pat universitetus, ištirti ir nustatyti, kaip būtų galima tikslingai remti Rytų partnerystės šalių studentus didinant Rytų partnerystės šalių studentams skiriamų akademinį stipendijų skaičių ir matomumą, naudojantis įvairiomis Sąjungos priemonėmis, bet taip pat skatinant nacionalines Vyriausybės, fondus ir nevyriausybinės organizacijas įgyvendinti studentų iš Rytų partnerystės šalių, kurie daugeliu atvejų gali būti kilę iš neprivilegiuotos ekonominės aplinkos ir kuriems, nepaisant aukštų akademinį rezultatų, finansškai sunku studijuoti ES, poreikius;
27. palankiai vertina aktyvų Rytų partnerių dalyvavimą programoje „Erasmus+“ ir tai, kad jų biudžeto lėšų naudojimo gebėjimai yra labai geri; todėl apgailestauja, kad pagal šias programas 2014–2020 m. Rytų partnerystės šalims skirtas finansavimas liko maždaug toks pats, kaip praėjusiu finansiniu laikotarpiu;
28. mano, kad siekiant tikslo skatinti didesnę bendradarbiavimą labai svarbu stiprinti turimus finansinius išteklius, naudojamus įgyvendinant ES stipendijų programas, kaip antai programą „Erasmus+“, kurie būtų konkrečiai skirti Rytų partnerystės šalių studentams ir kuriais šiam regionui būtų sukurtas konkretus ES finansavimo sistemų skyrius, kuris strateginiu ir kultūriniu požiūriu yra labai svarbus Sąjungai;

Profesinės kvalifikacijos ir darbo patirtis

29. mano, kad abipusio profesinių kvalifikacijų pripažinimo reikia tam, kad būtų užtikrinami keli abiejų Rytų partnerystės projekto šalių vystymuisi labai svarbūs veiksmi, kaip antai gerinti laikiną judumą profesinės specializacijos tikslais ir taip atverti galimybių Rytų partnerystės šalių piliečiams įgyti naujų įgūdžių, kuriuos būtų galima panaudoti profesinės veiklos rezultatams gimtojoje šalyje gerinti, bet taip pat panaikinti labai svarbų darbo jėgos trūkumą ES ir Rytų partnerystės šalyse;

30. pažymi, kad nors profesinės kvalifikacijos glaudžiai susijusios su diplomų pripažinimo pagal Bolonijos procesą gerinimu, nėra jokie konkretaus Direktyvai 2013/55/ES tapataus dokumento, kuriuo šis klausimas būtų reglamentuojamas ES, Europos ekonominėje erdvėje ir Šveicarijoje ir į kurią šiuo metu būtų įtrauktos Rytų partnerystės šalys; todėl ragina imtis naujų iniciatyvų, kuriomis būtų siekiama šiam prioritetui suteikti iš tiesų kontinentinę dimensiją;
 31. ragina Komisiją ir EIVT kartu su Rytų partnerystės šalių Vyriausybėmis ištirti galimybę sukurti naują Europos kaimynystės sistemą, kad Europos profesinės kortelės sistema būtų taikoma ir šioms partnerėms; tikisi, kad įgyvendinus šią priemonę būtų galima užtikrinti atnaujintą ir dinamiškesnį judumą Europoje ir jos kaimynystėje ir apskritai padėti pašalinti įvairių profesijų atstovų gebėjimų trūkumus bei pasiekti abipusį visoms šalims naudingą poveikį;
 32. pabrėžia, kad visu bendradarbiavimu dėl abipusio profesinių kvalifikacijų pripažinimo turėtų būti siekiama gerinti abiejų šalių specialistų galimybes kelti kvalifikaciją, taip pat praktiką ir judumą, nekeliant grėsmės darbo jėgos pasiūlai Rytų partnerystės šalyse arba nesukuriant jokių skirtumų ES;
 33. ragina plėtoti bendrą požiūrį atliekant profesinių kvalifikacijų pripažinimą visiems ir skatina Rytų partnerystės šalių Vyriausybės sukurti ir įgyvendinti patikimas ir skaidrias profesinių kvalifikacijų, visų pirma reglamentuojamų profesijų, pripažinimo procedūras;
 34. mano, kad abipusis kvalifikuotų darbuotojų darbo patirties pripažinimas yra labai svarbi dinamiškos darbo rinkos sukūrimo Europoje sąlyga ir kad turėtų būti nustatyti pagrindiniai kriterijai, kuriuos valstybės narės ir kitos partnerės galėtų kartu naudoti siekdamos užregistruoti ir kiekybiškai įvertinti reikšmingą darbuotojų darbo patirtį;
 35. mano, kad ES valstybės narės ir Rytų partnerystės šalys turėtų ne tik taikyti su kokybe, skaidrumu ir vientisumu susijusius kriterijus, bet ir užtikrinti, kad nacionalinės institucijos, sprendžiančios profesinių kvalifikacijų klausimus, ir bet kokios asociacijos ir darbdavių federacijos, sprendžiančios darbo patirties pripažinimo klausimus, imtųsi visų įmanomų priemonių, kad būtų užkirstas kelias bet kokio pobūdžio diskriminacijai dėl bet kokių priežasčių (lyties, religijos, etninės kilmės arba kilmės šalies, įskaitant bet kurias iš Rytų partnerystės šalių);
 36. paveda pirmininkams perduoti šią rezoliuciją Europos Parlamento pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Europos išorės veiksmų tarnybai ir ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių Vyriausybėms ir parlamentams.
-

EURONEST PARLAMENTINĖS ASAMBLĖJOS REZOLIUCIJA ⁽¹⁾**dėl Nadijos Savčenko bylos**

(2016/C 193/05)

EURONEST PARLAMENTINĖ ASAMBLĖJA,

- atsižvelgdama į 2015 m. balandžio 30 d. Europos Parlamento rezoliuciją dėl Nadijos Savčenko bylos ⁽²⁾ ir kitas ankstesnes Europos Parlamento rezoliucijas, susijusias su Nadija Savčenko,
 - atsižvelgdama į 2015 m. kovo 17 m. *Euronest* parlamentinės asamblėjos rezoliuciją dėl Rusijos karinės agresijos prieš Ukrainą ir neatidėliotinos būtinybės taikiai išspręsti konfliktą,
 - atsižvelgdama į 2016 m. kovo 17 d. Europos Parlamento pirmininko Martino Schulzo pareiškimą,
 - atsižvelgdama į Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojos Federicos Mogherini pareiškimus, visų pirma į 2016 m. kovo 7, 9 ir 10 d. pareiškimus,
 - atsižvelgdama į 2015 m. vasario 12 d. Minsko susitarimų įgyvendinimo priemonių rinkinį,
 - atsižvelgdama į 2015 m. vasario 17 d. JT Saugumo Tarybos rezoliuciją 2202(2015), kuria patvirtinti Minsko susitarimai,
 - atsižvelgdama į tarptautinės humanitarinės teisės nuostatas, ypač į 1949 m. rugpjūčio 12 d. Ženevos konvenciją dėl elgesio su karo belaisviais (III konvencija),
 - atsižvelgdama į Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliuciją 2034(2015),
- A. kadangi Rusijos aktyvistai Ukrainos teritorijoje pagrobė Ukrainos karo pilotę Nadiją Savčenko ir neteisėtai nugabeno ją į Rusiją, kur ji buvo laikoma viešbutyje kaip „viešnia“ ir negalėjo palaikyti jokių ryšių su savo šeima, o vėliau vietos valdžios institucijos nepagrįstai apkaltino ją žmogžudyste;
- B. kadangi Nadija Savčenko yra žymi leitenantės laipsnį turinti karė, pirmoji moteris, įstojusi į Ukrainos oro pajėgų akademiją, vienintelė moteris karė Irako taikos palaikymo pajėgose ir Rytų Ukrainoje vykdomos kovos su terorizmu operacijos savanorė;
- C. kadangi Nadija Savčenko būdama įkalinta buvo išrinkta Ukrainos Aukščiausiosios Rados nare ir paskirta Ukrainos atstove Europos Tarybos Parlamentinėje Asamblėjoje; kadangi Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos rezoliucijoje 2034(2015) raginama nedelsiant ją išlaisvinti ir gerbti jos parlamento narės imunitetą, tai daryti raginama ir Rusijos Federacija, kuri priklauso Europos Tarybai;
- D. kadangi Rusijos Federacija neturi teisės sulaikyti, suimti, apkaltinti ar teisti Ukrainos piliečių, įtariamų padarius nusikaltimą Ukrainos teritorijoje;
- E. kadangi valstybės prokuratūra nuolat keitė argumentus, kuriais pagrįstas kaltinimas, o galutinis teismo nuosprendis buvo netikėtai du kartus atidėtas;
- F. kadangi, nors Nadijos Savčenko sveikata buvo prasta, nei gydytojams, nei jos motinai nebuvo leidžiama jos aplankyti; kadangi Ukrainos gydytojai ir Ukrainos parlamento nariai susidūrė su didelėmis kliūtimis bandydami kirsti sieną;
- G. kadangi Nadija Savčenko buvo pakviesta dalyvauti *Euronest* parlamentinės asamblėjos moterų forume kaip garbės viešnia;

⁽¹⁾ Priimta 2016 m. kovo 22 d. Briuselyje (Belgija).⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0186.

1. smerkia Rusijos Federaciją už tai, kad ji pagrobė Nadiją Savčenko, neteisėtai ją perkėlė iš Ukrainos teritorijos į Rusiją ir laikė kalėjime beveik dvejus metus;
 2. reikalauja, kad Rusijos Federacija nedelsiant ir besąlygiškai išlaisvintų Nadiją Savčenko;
 3. ragina, kad Rusijos Federacija visiškai laikytųsi Minsko susitarimų; primena, kad pagal Minsko susitarimus Rusija įsipareigojo keistis visais neteisėtai sulaikytais asmenimis; todėl mano, kad Rusija neturi teisinio pagrindo arba jurisdikcijos imtis teisinių veiksmų prieš Ukrainos piliečius, visų pirma N. Savčenko atveju, kuri buvo pagrobta ir įkalinta remiantis suklastotais kaltinimais Ukrainoje padarius tariamą nusikaltimą;
 4. laikosi nuomonės, kad Nadijos Savčenko, kaip karo kalinės, laikymas Rusijos kalėjime yra 1949 m. Ženevos konvencijos pažeidimas;
 5. primena Rusijai apie jos tarptautinį įsipareigojimą paisyti Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos narių imuniteto;
 6. primena, kad Rusijos Federacija yra visiškai atsakinga už Nadijos Savčenko sveikatą ir gerovę; primygtinai ragina Rusijos valdžios institucijas leisti Ukrainos gydytojams ją aplankyti;
 7. primygtinai ragina Rusijos Federaciją laikytis savo tarptautinių įsipareigojimų ir išlaisvinti N. Savčenko, O. G. Sencovą, A. Kolčenką ir kitus Ukrainos piliečius, taip pat nedelsiant užtikrinti jiems galimybę saugiai grįžti į Ukrainą; primygtinai ragina Rusijos teismines ir teisėsaugos institucijas ateityje savo pareigas atlikti nešališkai ir nepriklausomai;
 8. primygtinai ragina ES sudaryti asmenų, atsakingų už neteisėtą Nadijos Savčenko sulaikymą, sąrašą – jiems būtų taikomos ES ribojamosios priemonės;
 9. pveda pirmininkams perduoti šią rezoliuciją Europos Parlamento pirmininkui, Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Europos išorės veiksmų tarnybai, ES valstybių narių ir Rytų partnerystės šalių Vyriausybėms bei parlamentams.
-

ISSN 1977-0960 (elektroninis leidimas)
ISSN 1725-521X (popierinis leidimas)

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT